(3)

ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ

अमर कोंकणी

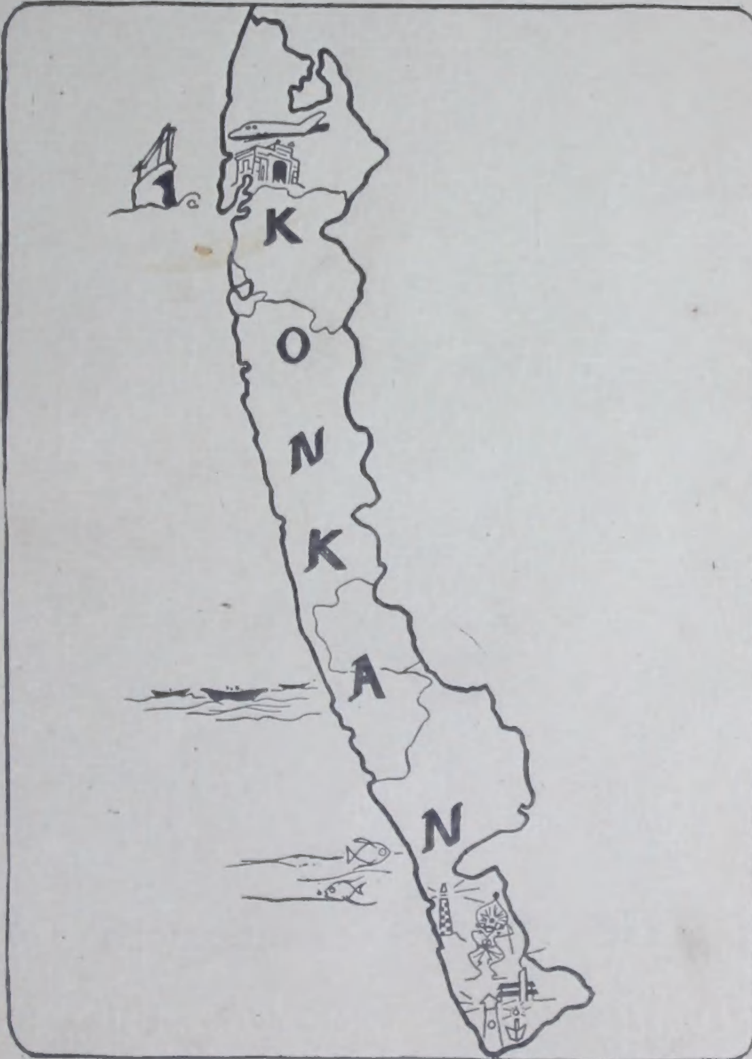

AMAR KONKANI

A HALF YEARLY JOURNAL OF KONKANI LANGUAGE AND CULTURE

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣ್

VOL. 2 NO. 1 Editor: V. J. P. SALDANHA, M.A., JAN. 1982

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ
ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್
ಮಂಗ್ಳುರ್.

INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE.

संपादकीय :

परत भर्वशाच्ये वाटेन

आदल्या अंक्यांत आमी लिख्ल्लें: नाचोन उडोन न्हय जाव्येत, पुण आतां, पडोन उटोन तरयी, आमचि मायभास कोंकणी, भर्वशाच्ये वाटेन पावलां काडून फुडें सरता ।

वय्ल्या उत्राक, पाटल्या फेब्रुवरी म्हयन्यांत गोंय्च्या पणजी शहरांत जम्लली चौदावी अखिळ भारतीय कोंकणी साहित्य परिषद रुज्वात दिता आनी चडीत भर्वशान, फुडल्या दोन वर्साभितर आमच्या करनाटकांत जमोंक आस्तली त्ये पंद्रावे परिषदेची वाट पळेता ।

गोंयांत आनी केरळांत, सरकाराची मान्यताय आसोन, शाळांनी आनी विश्वविद्यालयांनी पाटिंबो तेंकोन आमचि भास उदरगतेच्ये वाटेन अधिकृत पाव्लां काडता आसतां, आमच्या करणाटकांत ह्ये दिशेन चडीत आनी प्रामाणीक वाव्र जाव्पाची अधीक गरज आसा: करणाटक सरकारा थाव्न मान्यताय आनी पुरस्कार मेळतापासुन, कोंकणी लोकान निदोन उरपाचें ना । त्या खातीर, कोंकणी भाषा मंडळ, करणाटक (रि.) मंग्ळुर आनी कोंकणी संस्थो, सां लुविस कोलेज, मंग्ळुर, हांणी फावोतो वाव्र हातीं घेताना, चडीत संघटीत वाव्राखातीर, कोंकणी उलोव्पी लोकाथाव्न पुरतो सहकार मेळतलो म्हण आशेंव्चें ।

गोकाक वरदी आनी आमी

पाटल्या थोडया तेंपाथाव्न एक खबर, राष्ट्रीय मट्टार कुतूहल उटोंवक लाग्ल्या; करणाटकांत 'गोकाक वरदी' संपूर्ण थरान, आसातशी ज्यारि करिजाय म्हळळी चळवळ उग्र थरान रस्त्याक देंवल्या ।

त्ये विशीं करणाटक सरकारान घेत्ल्लो एक तात्कालीक निरधार आसा । त्या निरधाराक सबार शिक्षण तज्ञांनी आनी प्रत्येक जाव्न अल्पसंख्यात लोकान स्वागत दिला । तांचये बराबर, कारणाटकांतल्या सर्व कोंकणी उलोव्पी लोकान सरकाराच्या निर्धाराक अवश्यक आनी प्रभावी थरान स्वागत दिव्पाचें वाज्बी आनी राजांवीक ।

ಸಂಪಾದಕೀಯ್

ಪರತ್ ಭರ್ವಶಾಚ್ಯೆ ವಾಟೆನ್

ಆದ್ಲ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಂತ್ ಆಮಿ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೆಂ: ನಾಚೊನ್ ಉಡೊನ್ ನ್ಹಯ್ ಜಾವ್ಯೆತ್, ಪುಣ್ ಆತಾಂ, ಪಡೊನ್ ಉಟೊನ್ ತರ್‌ಯಿ ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ, ಭರ್ವಶಾಚ್ಯೆ ವಾಟೇನ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡುನ್ ಫುಡೆ ಸರ್ತಾ.

ವಯ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಕ್, ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮ್ಹಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಣಜಿ ಶಹರಾಂತ್ ಜಮ್ಲಲೀ ಚೌದಾವೀ ಅಖಿಳ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪರಿಷದ್ ರುಜ್ವಾತ್ ದಿತಾ, ಆನಿ ಚಡಿತ್ ಭರ್ವಶಾನ್, ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂಭಿತರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಜಮೊಂಕ್ ಆಸ್ತಲಿ ತ್ಯೆ ಪಂದ್ರಾವೇ ಪರಿಷದೆಚಿ ವಾಟ್ ಪಳೆತಾ.

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ್, ಸರ್ಕಾರಾಚಿ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಆಸೊನ್, ಶಾಳಾಂನಿ ಆನಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂನಿ ಪಾಟಿಂಬೊ ತೆಂಕೊನ್ ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಉದರ್ಗತೆಚ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಅಧಿಕೃತ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡ್ತಾ ಆಸ್ತಾಂ, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಹ್ಯೆ ದಿಶೆನ್ ಚಡಿತ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ವಾವ್ರ್ ಜಾವ್ಪಾಚಿ ಅಧಿಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ: ಕರ್ಣಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಥಾವ್ನ್ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಆನಿ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಾಪಾಸುನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾನ್ ನಿದೊನ್ ಉರ್ಪಾಚೆಂ ಫಾವೊ ನಾ. ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ಣಾಟಕ್ (ರಿ) ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ, ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್, ಮಂಗ್ಳುರ್, ಹಾಂಣಿಂ ಫಾವೊತೊ ವಾವ್ರ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತಾನಾ, ಚಡಿತ್ ಸಂಘಟಿತ್ ವಾವ್ರಾಖಾತಿರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪಿ ಲೊಕಾಥಾವ್ನ್ ಪುರ್ತೊ ಸಹಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಶೆಂವ್ಚೆಂ.

ಗೋಕಾಕ್ ವರ್ದಿ ಆನಿ ಆಮಿ

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ತೆಂಪಾಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಖಬರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮಟ್ಟಾರ್ ಕುತೂಹಲ್ ಉಟೊಂವ್ಕ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ; ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ 'ಗೋಕಾಕ್ ವರ್ದಿ', ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಥರಾನ್, ಆಸಾತಶಿ ಜ್ಯಾರಿ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಚಳ್ವಳ್, ಉಗ್ರ್ ಥರಾನ್ ರಸ್ತ್ಯಾಕ್ ದೆಂವ್ಲ್ಯಾ.

ತ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ಏಕ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಕ್ ಸಬಾರ್ ಶಿಕ್ಷಣ್‌ತಜ್ಞಾಂನಿ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಲೊಕಾನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ದಿಲಾ. ತಾಂಚ್ಯೆ ಬರಾಬರ್, ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪಿ ಲೊಕಾನ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಕ್ ಅವಶ್ಯಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವೀ ಥರಾನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ದಿವ್ಪಾಚೆಂ ವಾಜ್ಬಿ ಆನಿ ರಾಜಾಂವಿಕ್.

तिल्लेंच म्हणोन रावल्यार पावाना।

करणाटक सरकाराच्या निर्धारा प्रकार, करणाटकांतल्या सर्व लोकान आपल्ये मायभाषेंत मूळावें शिक्षण घेव्येत आनी, त्रिभाषा सूत्रा प्रकार तीच आपली प्रथम भास म्हण घेंव्क परवण्गी दिल्या। त्या प्रकार, प्राथमीक शिक्षणाक माद्यम जाव्न कानडी, तमिळु, तेलुगु, मराठी, हिन्दी, उर्दु, मलयाळम, गुजराथी, सिन्धी आनी अिंग्लीश- म्हणोन थारायलां।

वयलो ठराव पार्किताना, कानडी एक सोडुन, शिक्षणा माद्यमाखातीर थारायिल्ल्या भाषांच्या हेर खैंच्यायी जनसंख्याप्रास, कोंकणी लोकाचो संखो उणो ना म्हळें मतींत धरिजय जाल्यार कोंकणी लोकान आपलें मूळावें शिक्षण खैंच्ये भाषेन घेव्पाचें?

मायभाषेन न्हय।

कित्याक, कोंकणी भाषेक सरकारान मान्यताय दींव्क ना। त्या वरवीं कोंकण्यांक अन्याय जाला।

गोंयांत आनी केरळांत सरकारान कोंकणी भाषेक मान्यताय दिल्या। तरिपुण, थैं आसल्ले परस चड कोंकणी उलोव्पी लोक करणाटकांत आसा। हें लेखल्यार, करणाटकांत आमचे भाषेक मान्यताय मेळोंकूच जाय।

ह्ये दिशेन कोंकणी लोक आतां पुणी जागो जाय्त? न्हय तर, आपली मायभास कोंकणी न्हय म्हणात?

कानडी - कोंकणी बांधव्पण

पाटल्या अेप्रील ३ आनी ४ तारिकेर गोंयच्या मडगांवांत 'कन्नड–कोंकणी साहित्य संस्कृती सम्मेळ दबाजान जालो। गोंयच्या आमच्या कोंकणी बंध्वांक कानडी लिपीची ओळक ना। तरी कोंकणी उलोवपाचो चड लोक कर्णाटकांत आसा म्हण ते मानतात। आनी, कर्णाटकांतलो कोंकणी लोक आपल्ये मायभाषेक कानडी लिपी वापरतात जाल्ल्यान, असल्या सम्मेळाक महत्व आसोन, कानडी–कोंकणी संबंधाक बोरो फुडार आसा म्हळें मानून घेतलें।

कर्णाटकाथाव्न भायर गेल्ल्या कोंकण्यांनी गेल्ल्या प्रदेशांची भास शिकोन हेर भासांची सेवा केल्लो प्रस्ताप आनी विवर सम्मेळनांत आयकोंक मेळ्ळो।

ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾವಾನಾ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಧಾರಾಪ್ರಕಾರ್, ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಂತ್ ಮುಳಾವೆಂ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಘೆವ್ಯೆತ್ ಆನಿ, ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಾ ಪ್ರಕಾರ್, ತಿಚ್ ಆಪ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಘೆಂವ್ಕ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್, ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನ್, ಕನ್ನಡ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು, ಮಲಯಾಳಮ್ ಗುಜರಾಥಿ, ಸಿಂಧಿ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಜ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಥಾರಾಯ್ಲಾಂ.

ವಯ್ಲೊ ಠರಾವ್ ಪಾರ್ಕಿತಾನಾ, ಕನ್ನಡ ಏಕ್ ಸೊಡುನ್, ಶಿಕ್ಷಣಾಮಾಧ್ಯಮಾಖಾತಿರ್ ಥಾರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಷಾಂಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಖೈಂಚ್ಯಾಯಿೀ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚೊ ಸಂಖೊ ಉಣೊ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮತಿಂತ್ ಧರಿಜಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಮುಳಾವೆಂ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಖೈಂಚ್ಯೆ ಭಾಷೆನ್ ಘೆವ್ಪಾಚೆಂ?

ಮಾಯ್ ಭಾಷೆನ್ ನ್ಹಯ್.

ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ದೀಂವ್ಕನಾ. ತ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಅನ್ಯಾಯ್ ಜಾಲಾ,

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ದಿಲ್ಯಾ. ತರಿಪುಣ್, ಥೈಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪಿ ಲೋಕ್ ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಲೆಖ್ಲ್ಯಾರ್, ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಭಾಷೆಕ್ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಮೆಳೊಂಕೂಚ್ ಜಾಯ್.

ಹ್ಯೆ ದಿಶೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ಆತಾಂ ಪುಣೀ ಜಾಗೊ ಜಾಯ್ತ್? ನ್ಹಯ್ ತರ್, ಆಪ್ಲಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣಾತ್?

ಕನ್ನಡ-ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬಾಂಧವ್ಪಣ್

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಎಪ್ರಿಲ್ ೩ ಆನಿ ೪ ತಾರ್ಕೆರ್, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಮಡ್ಗಾಂವಾಂತ್ 'ಕನ್ನಡ–ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮ್ಮೇಳ್ ದಬಾಜಾನ್ ಜಾಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬಂಧ್ವಾಂಕ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಚಿ ಒಳಕ್ ನಾ. ತರ್‌ಯೀ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಾಚೊ ಚಡ್ ಲೋಕ್ ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಮಾನ್ತಾತ್. ಆನಿ, ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮಾಯ್ ಭಾಷೇಕ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ವಾಪರ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಅಸಲ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳಾಕ್ ಮಹತ್ವ ಆಸೊನ್, ಕನ್ನಡ–ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಬಂಧಾಕ್ ಬೊರೊ ಫುಡಾರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ.

ಕರ್ಣಾಟಕಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂನಿ, ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊನ್ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಚಿ ಸೆವಾ ಕೆಲ್ಲೊ ಪ್ರಸ್ತಾಪ್ ಆನಿ ವಿವರ್ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ.

शतमानां आदीं थाव्न कर्णाटकाक पाव्लले आमी तुळवां मधें तुळवे जाव्न आनी कन्नडिगां मधें कन्नडिग जाव्न जियेल्यांव। आमचो उणो संखो लेकल्यार, कन्नड साहित्याक आमी दिल्लें देणें आनी केल्ली सेवा बर्पूर आसा। कोंकणी लोकान, बहुसंख्यात कन्नडिगां खातीर उघड्ल्ल्या शैक्षणीक, वैध्यकीय आनी औद्यमीक संस्थ्यांनी केल्ली सेवा अपरिमीत आसा। करावळिचीं प्रसिद्ध दिसाळीं कानडी पत्रांयी, कानडीक कोंक्ण्यांची व्हड काणीक।

कोंकणी साहित्याची पुर्विली चरित्रा थोडी उस्तुन पळेल्यार, आमच्या पुर्वजांनी आमच्या मूळपीठ गोंयांत कानडी लिपी वापर्ल्ली म्हळ्ळें दिसोन येता। फिरंग्यांच्ये हुतावळिनी कोंकणी द्रौपदिचो देवनागरी साडो पिंज्लो तरी, कन्नडांबेन दिल्लो कानडी धर्मासाडो तिणे मानान सांबाळ्ळा आनी प्रत्युप्कारयी दाकैला—हो विषय सम्मेळना वेळार पर्त्यान मानुन घेतलो।

अशें सर्व आसतां, कर्णाटकांत हेर अल्पसंख्यात लोकाक आपल्यें मायभाषेंत शिक्षण घेंव्क अव्कास मेळता तर, अवश्य जाव्न, कोंकणी लोकाकयी तो मेळाजाय। तशें जाव्पाचे दीस चड पयस आसाशेनांत।

फकत अशें जांव्कजाय की आमच्येमध्ल्या सबार जणांची, पाश्चात्य संस्कृतेच्या आनी 'इंग्लेज' मांक्डाळ्या अनुकरणाची फिरगी सरोंक जाय।

—व्ही. जे. पी. सल्दान्ञा

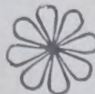
ಶತಮಾನಾಂ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಕರ್ಣಾಟಕಾಕ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲೆ ಆಮಿ, ತುಳುವಾಂ ಮಧೆಂ ತುಳ್ವೆ ಜಾವ್ನ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡಿಗಾಂ ಮಧೆಂ ಕನ್ನಡಿಗ ಜಾವ್ನ್ ಜಿಯೆಲ್ಯಾಂವ್. ಆವ್ಚೊ ಉಣೊ ಸಂಖೊ ಲೆಕ್ಲ್ಯಾರ್, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮಿಂ ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ ಆನಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಸೆವಾ ಬರ್ಪೂರ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾನ್, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ್ ಕನ್ನಡಿಗಾಂ ಖಾತಿರ್ ಉಘಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಆನಿ ಔದ್ಯಮಿಕ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಸೆವಾ ಅಪರಿಮಿತ್ ಆಸಾ. ಕರಾವಳಿಚಿಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ದಿಸಾಳಿಂ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಾಂಯಿ, ಕನ್ನಡಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚಿ ವ್ಹಡ್ ಕಾಣಿಕ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಪುರ್ವಿಲಿ ಚರಿತ್ರಾ ಥೊಡಿ ಉಸ್ತುನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್, ಆವಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಆವಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಪೀಠ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಫಿಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಹುತಾವಳಿನಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದ್ರೌಪದಿಚೊ ದೆವ ನಾಗರಿ ಸಾಡೊ ಪಿಂಜ್ಲೊ ತರ್‌ಯಿ, ಕನ್ನಡಾಂಬೆನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಕನ್ನಡ ಧರ್ಮಾ ಸಾಡೊ ತಿಣೆ ಮಾನಾನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಳಾ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯುಪ್ಕಾರ್ ಯಿ ದಾಕೈಲಾ—ಹೊ ವಿಷಯ್ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ಅಶೆಂ ಸರ್ವ್ ಆಸ್ತಾಂ, ಕರ್ಣಾಟಕಾಂತ್ ಹೆರ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಲೊಕಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಂತ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳ್ತಾ ತರ್, ಅವಶ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್‌ಯಿ ತೊ ಮೆಳಾಜಾಯ್. ತಶೆಂ ಜಾವ್ಪಾಚೆ ದೀಸ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಸ್ ಆಸಾಶೆ ನಾಂತ್.

ಫಕತ್ ಅಶೆಂ ಜಾಂವ್ಕ್‌ಜಾಯ್, ಕೀ ಆವ್ಚೇ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಜನಾಂಚಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಆನಿ 'ಇಂಗ್ಲೆಜ್' ಮಾಂಕ್ಡಾಳ್ಯಾ ಅನುಕರಣಾಚಿ ಫಿಂಗಿರ್ ಸರೊಂಕ್‌ಜಾಯ್.

—ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾಞ್ಞ್.

कोंकणी आनी मराठी हांचो नाजूक विमर्सो

(मुंदरिलां)

कोंकणी आनी मराठी मदल्या संबंधा विषयांत अेक दाखलो दिवचो जाल्यार पुर्विली हिन्दी आनी आर्विली हिन्दी व पोरनी हिन्दी आनी नवी हिन्दी–हांच्या मदें जसो संबंध आसा तसोच कोंकणी आनी मराठी मदें आसा म्हणुंयेत । दोनूय भासांनी वापरुचें शब्द भंडार अगळेंअुणें अेकच । प्राकृत उत्रांचीं निव्वळ रुपां आनी तांचो सार्को अर्थ कोंकणींत आसात । प्रादेशिक व्यत्यासांचो विचार हांगा लागु जायना । आदीं उत्तर प्रदेशांत प्राकृत आनी अपभ्रंश भासां थांवन विकासून स्थिर रूप धेतलली ''व्रजभास व पोरनी हिन्दी'' आस्‌ल्ली । त्ये भाशे थावन मातशी बदलोन ''खडी बोली'' म्हण्तात ती सामान्य भास व आतांची नवी हिन्दी चालु जाली । तेच परीं दक्षिण भारतांतल्या महाराष्ट्रांत पोरनी, महाराष्ट्री प्राकृत (कोंकणी) आस्‌ल्ली । हाच्येथावन मातशी रुपांतर जावन नवी मराठी चालु जाली ।

पोरने हिन्दींत ''घोडो आयो'' म्हण्ताले तें नवे हिन्दींत ''घोडा आया'' म्हण्तात । तशेंच कोंकणींत व पोरने मराठींत ''घोडो आयलो'' म्हणच्याक आतांच्ये नवे मराठींत ''घोडा आला'' म्हण्तात । तशेंच पोरने हिन्दींत ''घोडो गयो'' म्हण्ताले जाल्यार नवे हिन्दींत ''घोडा गया'' म्हण्तात । तशेंच कोंकणींत ''घोडो गेलो'' म्हण्ताले जाल्यार आतां मराठींत ''घोडा गेला'' म्हण्तात । पोरन्या भासांनी 'ओ' न् सोंप्तालीं तीं पुल्लिंगी नामां तांचे थावन रूपांतर जाल्ये नवे भासांनी 'आ' न् सोंप्तात म्हण आनी कोंकणी आनी मराठी मदलो संबंध आनी व्यत्यास कसलो म्हण ओयरी दिल्ल्या दाखल्यां वरवीं कळोन येता ।

कोंकणीच्ये पयले विभक्तिच्या अेकवचनांत 'ओ' न् सोंप्तात तसलीं पुल्लिंगी नामां मराठींत 'आ' न् सोंप्तात । तेच परीं कोंकणीच्ये पयले आनी दुसरे विभक्तिचा बहुवचनांत 'ओ' न् सोंप्तात तीं स्त्रीलिंगी नामां मराठींत 'आ' न् सोंप्तात । कोंकणींत 'ओ' न् सोंप्तात तसलीं सगळीं क्रियारूपां मराठींत 'आ' न् सोंप्तात । पुण कोंकणींत 'आ' न् सोंप्तात तसलीं क्रिया-

ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಹಾಂಚೊ ನಾಜೂಕ್ ವಿಮರ್ಸೊ

(ಮುಂದರಿಲಾಂ)

ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿಮದ್ಲ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾ ವಿಷಾಂತ್ ಏಕ್, ದಾಖ್ಲೊ ದಿಂವ್ಚೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪುರ್ವಿಲಿ ಹಿಂದೀ ಆನಿ ಆರ್ವಿಲಿ ಹಿಂದೀ ವ ಪೊರ್ನಿ ಹಿಂದೀ ಆನಿ ನವಿ ಹಿಂದೀ—ಹಾಂಚ್ಯಾಮಧೆಂ ಜಸೊ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸಾ ತಸೊಚ್ ಕೊಂಕಣೀ ಆನಿ ಮರಾಠೀ ಮಧೆಂ ಆಸಾ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್. ದೊನೂಯ್ ಭಾಸಾಂನಿ ವಾಪರುಂಚೆಂ ಶಬ್ದ್‌ಭಂಡಾರ್ ಅಗ್ಳೆಂಉಣೆಂ ಎಕ್‌ಚ್. ಪ್ರಾಕೃತ್ ಉತ್ರಾಂಚಿಂ ನಿವ್ವಳ್ ರುಪಾಂ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ಸಾರ್ಕೊ ಅರ್ಥ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಆಸಾತ್. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಂಚೊ ವಿಚಾರ್ ಹಾಂಗಾ ಲಾಗು ಜಾಯ್ನಾ. ಆದಿಂ ಉತ್ತರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಆನಿ ಅಪಭ್ರಂಶ್ ಭಾಸಾಂಥಾವ್ನ್ ವಿಕಾಸೂನ್ ಸ್ಥಿರ್ ರೂಪ್ ಘೆತ್ಲಲಿ "ವ್ರಜಭಾಸ್ ವ ಪೊರ್ನಿ ಹಿಂದಿ" ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯೆ ಭಾಶೆ ಥಾವ್ನ್ ಮಾತ್ಶಿ ಬದ್ಲೊನ್ "ಖಡೀ ಬೋಲೀ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ ವ ಆತಾಂಚಿ ನವಿ ಹಿಂದಿ ಚಾಲು ಜಾಲಿ. ತೆಚ್ ಪರಿಂ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಪೊರ್ನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಪ್ರಾಕೃತ್ (ಕೊಂಕಣಿ) ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ, ಹಾಚ್ಯೆಥಾವ್ನ್ ಮಾತ್ಶಿ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ನವಿ ಮರಾಠಿ ಚಾಲು ಜಾಲಿ.

•

ಪೊರ್ನೆ ಹಿಂದಿಂತ್ "ಘೋಡೋ ಆಯೋ" ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ತೆಂ ನವೇ ಹಿಂದಿಂತ್ "ಘೋಡಾ ಆಯಾ" ಮಣ್ತಾತ್. ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ವ ಪೊರ್ನೆ ಮರಾಠೀಂತ್ "ಘೋಡೊ ಆಯಲೊ" ಮಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆತಾಂಚ್ಯೆ ನವೇ ಮರಾಠೀಂತ್ "ಘೋಡಾ ಆಲಾ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತಶೆಂಚ್ ಪೊರ್ನೆ ಹಿಂದಿಂತ್ "ಘೋಡೋ ಗಯೋ" ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ನವೇ ಹಿಂದಿಂತ್ "ಘೋಡಾ ಗಯಾ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ "ಘೋಡೊ ಗೆಲೊ" ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆತಾಂ ಮರಾಠಿಂತ್ "ಘೋಡಾ ಗೇಲಾ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪೊರ್ನ್ಯಾ ಭಾಸಾಂನಿ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾಲಿಂ ತೀಂ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂ ತಾಂಚೆಥಾವ್ನ್ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೆ ನವೇ ಭಾಸಾಂನಿ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣುನ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣೀ ಆನಿ ಮರಾಠೀಮಧ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್ ಆನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಕಸಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಓಯರಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ.

ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೆ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಏಕವಚನಾಂತ್ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ತಸಲಿಂ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂ ಮರಾಠೀಂತ್ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್. ತೆಚ್ ಪರಿಂ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೆ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ದುಸ್ರೆ ವಿಭಕ್ತಿಚಾ ಬಹುವಚನಾಂತ್ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ತೀಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೀ ನಾವಾಂ ಮರಾಠೀಂತ್ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ತಸಲಿಂ ಸಗ್ಳಿಂ ಕ್ರಿಯಾರುಪಾಂ ಮರಾಠೀಂತ್ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ತಸ್ಲಿಂ ಕ್ರಿಯಾರುಪಾಂ ಬದ್ಲೊನ್ ಮರಾ

रूपां बदलोन मराठींत 'ओ' स्वरान सोंप्तात । तीं तशीं बदलोंक्च जाय । तशीं तीं बदलना जातीत जाल्यार तसलीं उतरां कोंकणीचेंच रूप घेवन रावतात म्हणुन व तीं उतरां कोंकणीचींच म्हण सिद्ध जाता ।

संस्कृतांत 'अ' न् सोंप्ललें पुल्लिंगी नामांचें पयल्ये विभक्तिचें अेकवचन तशेंच 'अ' उप्रांत विसर्ग (ः) घेवन सोंप्लले शब्द पुर्विल्या प्राकृत भासांनी 'ओ' न् सोंप्ताले । देखिक, रामः–रामो, गतः–गतो, अतः–अतो नदयः–नदयो आदी । वरसां धांव्ताना आनी उदेंतिच्ये वाटेन मुकार सरताना पुर्विल्या प्राकृतां थावन फांटेल्ल्ये नवे भासांनी–पुर्विलो सोंप्तो 'ओ' बदलोन 'आ' जालो । अशें, पोरने हिन्दी थावन नवे हिन्दीन आनी पोरने मराठी (कोंकणी) थावन नवे मराठीन जन्म घेत्लो । नवी हिन्दी उलयतले पोरने हिन्दीक आपले भाशेची आवय म्हणूंक पाटी सरनांत, बगर चड अभिमान पावतात। पुण, गांव सग्ळो आपणावरवींच उज्वाडता म्हण दाकंव्क सोदतले बोव थोडे मराठी विद्वांस, पुर्विलें साहित्य होगडाव्न घेव्न दुब्ळी जालले कोंकणीक मराठीची आवय म्हणूंक लज्तात, मात्र न्हय, आवयचो गळो कातर्न धुव जाव्न आसलले मराठीक्च आवयचा पाटार चडोंव्क साधन करतात । ही जांव्चि वेची गजाल न्हय म्हण सांग्पाची गरज ना । "गांवाक राय जाल्यारी आवयक पूत" –ह्ये कानडी म्हण्णे पर्माणे, मराठी कित्ली वाडल्यारी ती कोंकणीची धुव म्हणपाचें सत मराठयांनी कितलें साधन केल्यारी लिपंव्क साध्य ना ।

मोठव्यान सांग्चें तर, आज कोंकणी म्हण नांव घेत्लां ती भास बोव पुर्विली आसोन, वैदीक, आद्यप्राकृत, शौरसेनी, नवीप्राकृत व महाराष्ट्री म्हळ्ळया वेगवेगळ्या भासांची आतांची प्रतिनिधी जांव्क पावल्या । काळाचा व्हाळाबराबर हजारों वर्सांक मुकार चरोन आयिल्ली आयची कोंकणी जायती दबल्ल्या जाल्यारी, ओयर सांग्लल्या चारूय भासांचीं थोडीं लक्षणां आनी रूपांतरां तांतुं आजूनूय उरल्यांत । त्या भायर शब्द रूपांतर जाल्ली रीत स्वष्ट दाकंव्चे थोडे शब्दय तांतु आसात । तीच कोंकणी मध्यप्रदेशांत–हिन्दी आनी मुंड भासांच्या प्रभावा वरवीं मराठी जाव्न बदल्ली आनी तिचें वारें गोंयां पर्यांत व्होळलें–म्हळयार थोडे हिन्दी शब्द कोंकणींतय रिगले ।

ಠೀಂತ್ 'ಒ' ಸ್ವರಾನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್. ತೀಂ ತಶೀಂ ಬದ್ಲೊಂಕ್‌ಚ್ ಜಾಯ್. ತಶೀಂ ತೀಂ ಬದ್ಲನಾ ಜಾತಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತಸಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂಚ್ ರೂಪ್ ಘೆವ್ನ್ ರಾವ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣುನ್ ವ ತೀಂ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿಚಿಂಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಿದ್ಧ್ ಜಾತಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ 'ಅ'ನ್ ಸೊಂಪ್ಲಲೆಂ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂಚೆಂ ಪಯ್ಲ್ಯೆ ವಿಭಕ್ತಿಚೆಂ ಏಕವಚನ್ ತಶೆಂಚ್ 'ಅ' ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಿಸರ್ಗ್(ಃ) ಘೆವ್ನ್ ಸೊಂಪ್ಲಲೆ ಶಬ್ದ್ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಭಾಸಾಂನಿ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾಲೆ. ದೆಖಿಕ್, ರಾಮಃ = ರಾವೋ, ಗತಃ = ಗತೋ, ಅತಃ = ಅತೋ, ನದ್ಯಃ = ನದ್ಯೋ ಆದಿ. ವರ್ಸಾಂ ಧಾಂವ್ತಾನಾ ಆನಿ ಉದೆಂತಿಚ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ಮುಖಾರ್ ಸರ್ತಾನಾ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತಾಂಥಾವ್ನ್ ಫಾಂಟೆಲ್ಲ್ಯೆ ನವೇ ಭಾಸಾಂನಿ— ಪುರ್ವಿಲೊ ಸೊಂಪ್ತೊ 'ಒ' ಬದ್ಲೊನ್ 'ಆ' ಜಾಲೊ. ಅಶೆಂ, ಪೊರ್ನೇ ಹಿಂದಿಥಾವ್ನ್ ನವೇ ಹಿಂದಿನ್ ಆನಿ ಪೊರ್ನೇ ಮರಾಠಿ (ಕೊಂಕಣಿ) ಥಾವ್ನ್ ನವೇ ಮರಾಠಿನ್ ಜನ್ಮ್ ಘೆತ್ಲೊ. ನವಿ ಹಿಂದಿ ಉಲಯ್ತಲೆ ಪೊರ್ನೇ ಹಿಂದಿಕ್ ಅಪ್ಲೇ ಭಾಷೆಚಿ ಆವಯ್ ಮ್ಹಣೂಂಕ್ ಪಾಟಿ ಸರನಾಂತ್, ಬಗರ್ ಚಡ್ ಅಭಿಮಾನ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ಪುಣ್, ಗಾಂವ್ ಸಗ್ಳೊ ಆಪ್ಣಾವರ್ವಿಂಚ್ ಉಜ್ವಾಡ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಂವ್ಕ್ ಸೊದ್ತಲೆ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾಂಸ್, ಪುರ್ವಿಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಹೊಗ್ಡಾವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ದುಬ್ಳಿ ಜಾಲ್ಲೇ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಮರಾಠಿಚಿ ಆವಯ್ ಮ್ಹಣೂಂಕ್ ಲಜ್ತಾತ್, ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಆವಯ್ಚೊ ಗಳೊ ಕಾತರ್ನ್ ಧುವ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ಮರಾಠಿಕ್‌ಚ್ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾಟಾರ್ ಚಡೊಂವ್ಕ್ ಸಾಧನ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹೀ ಜಾಂವ್ಚಿ ವೆಚಿ ಗಜಾಲ್ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಪಾಚಿ ಗರಜ್ ನಾ. "ಗಾಂವಾಕ್ ರಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಆವಯ್ಕ್ ಪೂತ್"—ಹ್ಯೆ ಕಾನಡಿ ಮ್ಹಣ್ಣೆ ಪರ್ಮಾಣೆ, ಮರಾಠಿ ಕಿತ್ಲಿ ವಾಡ್ಲ್ಯಾರೀ ತೀ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಧುವ್ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ಸತ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂನಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಸಾಧನ್ ಕೆಲ್ಯಾರೀ ಲಿಪಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ.

ಮೊಟ್ವ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತರ್, ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಘೆತ್ಲಾಂ ತೀ ಭಾಸ್ ಬೋವ್ ಪುರ್ವಿಲಿ ಆಸೊನ್, ವೈದಿಕ್, ಆದ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ್, ಶೌರಸೇನೀ, ನವೀಪ್ರಾಕೃತ್ ವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವೆಗ್‌ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚಿ ಆತಾಂಚಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ. ಕಾಳಾಚಾ ವ್ಹಾಳಾ ಬರಾಬರ್ ಹಜಾರೊಂ ವರ್ಸಾಂಕ್ ಮುಕಾರ್ ಚರೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಆಯ್ಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಯ್‌ತಿ ಬದಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಓಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್ಲಲ್ಯಾ ಚಾರೂಯ್ ಭಾಸಂಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಆನಿ ರುಪಾಂತರಾಂ ತಾಂತುಂ ಆಜೂನೂಯ್ ಉರ್‌ಲ್ಯಾಂತ್. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಶಬ್ದ್ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ರೀತ್ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ದಾಕಂವ್ಚೆ ಥೊಡೆ ಶಬ್ದ್‌ಯ್ ತಾಂತುಂ ಆಸಾತ್. ತಿಚ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಂತ—ಹಿಂದೀ ಆನಿ ಮುಂಡ ಭಾಸಾಂಚಾ ಪ್ರಭಾವಾ ವರ್ವಿಂ ಮರಾಠಿ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಿ ಆನಿ ತಿಚೆಂ ವಾರೆಂ ಗೊಂಯಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹೊಳಲೆಂ—ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಥೊಡೆ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್‌ಯ್ ರಿಗ್ಲೆ. ಅಶೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿಚ್

अशें म्हळयार, मध्यप्रदेशाच्या लोकान उलंव्क सुरु केल्ली कोंकणीच मराठी जाव्न बदल्ली। देकुन, कोंकणींत नासलले बन–जा, हो-जा आनी जल्म, बोल-उलय, जा-वच, रह–राव आदी हिन्दी क्रियारूपां आनी कोंकणी न्हय आस्ल्ले मोटें (मॉटें) मोटवें (मोट्वें), लांब (दीग, दूर) आदी हिन्दी शब्द मराठींत आनी गोंयचे कोंकणींत आसात ।

मराठींत घोळोन आसलली जायतीं क्रियापदां आनी उत्रां संस्कृत मुळाचीं न्हय; आनी तीं खंयचा मुळाथाव्न उब्जल्लीं म्हण कितल्याय हुशार भाषाविज्ञान्या वरवीं निर्धार करूंक साध्य ना म्हणुंयेत। ह्या वरवीं थोडयांनी मराठीक बोव पुर्विली भास जांव्क जाय म्हण्पाक कारण जाल्लें । म्हळयार, कानडींत जांव संस्कृतांत जांव त्या शब्दांचें मूळ मेळना। मुंड भासांनी मेळत म्हण दिस्ता। आचार्य रामकृष्ण, गोपाळ भांडार्कार–हाच्या अभिप्राया पर्माणे, परकी भास उलयतल्यांच्या तोंडांत घोळळले संस्कृत शब्द आप्लें मूळ ओळखूंक मेळनाशें रूप होग्डांव्क पावतात। तशें म्हण्चाकी–पर्की भासांच्या लोकान संस्कृता थाव्न जन्मल्ल्यो भासो उलंव्क सुरू केल्ल्या वरवीं आपल्ये मूळ भाशेचे शब्द संस्कृता थाव्न उब्जल्ल्या शब्दां संगीं भरसोन कालक्रमेण प्राकृत शब्दांबरी जांव्क पावले म्हळ्यार चड सारकें जायत । म्हळयार, त्या लोकान प्राकृत भास उलंव्क सुरू केल्ल्या वरवीं तांकां आपल्ये मूळ भाशेचो संपर्क चुकोन गेलो जाल्यार, ती घडची गजाल; आनी असलो संपर्क चुकल्ल्यान त्या शब्दांचो विकार जालो म्हण्पाचें वाज्बी । अशें, मराठींत कानडी शब्द जाय तितले आसल्यारी त्या शब्दांनी चड बदलावण जांव्क ना । हें पळेताना, मूळ सोदुन कांडुक कष्ट जाल्ले मराठींतले शब्द मुंडलोकाच्या भासांथाव्नूंच (म्हळयार, महाराष्ट्राच्ये उत्तर मेरेक लागून आसलल्या मध्यप्रदेशाच्या मूळ निवास्याच्या भासांथाव्नूंच) येव्पाचो संभव चड वरतो । तशेंच महाराष्ट्राच्ये अस्तमतेक गुजरात आसा देकुन, मराठींत गुजराती शब्दय जायतितले आसात । मोट्व्यान सांग्चें जाल्यार, विविध भासांवर्गांचे शब्द आपणाव्न अेका कालार कोंकणींत 'ओ' न् सोंप्तालीं तस्लीं पुल्लिंगी नामां, हिन्दी भाशेचा प्रभावा धर्मान

ಮರಾಠಿ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಿ. ದೆಕುನ್, ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ನಾಸ್ಲೆಲೆ ಬನ್=ಜಾ, ಹೋ=ಜಾ ಆನಿ ಜಲ್ಮ, ಬೋಲ್=ಉಲಯ್, ಜಾ=ವಚ್, ರಹ=ರಾವ್ ಆದಿ ಹಿಂದೀ ಕ್ರಿಯಾರುಪಾಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮೋಟೆಂ (ಮೊಟೆಂ) ಮೊಟವೆಂ (ಮೊಟ್ವೆಂ), ಲಾಂಬ (ದೀಗ್, ದೂರ್) ಆದಿ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಆಸಾತ್.

ಮರಾಠಿಂತ್ ಘೊಳೊನ್ ಆಸ್ಲಲಿಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂ ಆನಿ ಉತ್ರಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಮುಳಾಚಿಂ ನ್ಹಯ್; ಆನಿ ತೀಂ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾ ಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಿತ್ಲ್ಯಾಯ್ ಹುಶಾರ್ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ್ಯಾವರ್ವಿಂ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಮರಾಠಿಕ್ ಬೋವ್ ಪುರ್ವಿಲಿ ಭಾಸ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಪಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಕಾನಡಿಂತ್ ಜಾಂವ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ ಜಾಂವ್ ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್ ಮೆಳನಾ. ಮುಂಡ ಭಾಸಾಂನಿ ಮೆಳತ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ತಾ. ಆಚಾರ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಾಳ ಭಾಂಡಾರ್ಕಾರ್—ಹಾಚ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ, ಪರ್ಕಿ ಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ ಘೊಳ್ಳಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಶಬ್ದ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಮೂಳ್ ಒಳ್ಖುಂಕ್ ಮೆಳ್ನಾಶೆಂ ರೂಪ್ ಹೊಗ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾತ್. ತಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚಾಕೀ—ಪರ್ಕಿ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಥಾವ್ನ್ ಜನ್ಮಲ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೋ ಉಲಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮೂಳ್ ಭಾಶೆಚೆ ಶಬ್ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂ ಸಂಗಿಂ ಭಸೊರ್ನ್ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಶಬ್ದಾಂಬರಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚಡ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಯ್ತ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ತ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಭಾಸ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮೂಳ್‌ಭಾಶೆಚೊ ಸಂಪರ್ಕ್ ಚುಕೊನ್ ಗೆಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತೀ ಘಡ್ಚಿ ಗಜಾಲ್; ಆನಿ ಅಸಲೊ ಸಂಪರ್ಕ್ ಚುಕ್ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ವಿಕಾರ್ ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ವಾಜ್ಬಿ. ಅಶೆಂ, ಮರಾಠಿಂತ್ ಕಾನಡಿ ಶಬ್ದ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂನಿ ಚಡ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಹೆಂ ಪಳೆತಾನಾ, ಮೂಳ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಮರಾಠಿಂತ್ಲೆ ಶಬ್ದ್ ಮುಂಡಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಥಾವ್ನ್ಂಚ್ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯೆ ಉತ್ತರ್ ಮೆರೆಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ಂಚ್) ಯೆವ್ಪಾಚೊ ಸಂಭವ್ ಚಡ್ ವರ್ತೊ. ತಶೆಂಚ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯೆ ಅಸ್ತಮ್ತೆಕ್ ಗುಜರಾತ್ ಆಸಾ ದೆಕುನ್, ಮರಾಠಿಂತ್ ಗುಜರಾತೀ ಶಬ್ದಯ್ ಜಾಯ್‌ತಿತ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಮೊಟ್ವ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ವಿವಿಧ್ ಭಾಸಾಂವರ್ಗಾಂಚೆ ಶಬ್ದ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಎಕಾ ಕಾಲಾರ್ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ 'ಒ'ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾಲಿಂ ತಸ್ಲಿಂ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ನಾವಾಂ, ಹಿಂದೀ ಭಾಶೆಚಾ ಪ್ರಭಾವಾ ಧರ್ಮಾನ್

बदलोन आनी 'आ' न् सोंप्लेलीं जावन लोकामधें घोळोन आयिल्ली भास्‌च आविली मराठी ।

कोंकणी आनी मराठीं पयकी खंयची पुर्विली? काळाकाळाक भासांनी घडलल्यो बदलावण्यो सोदुन काड्‌न, ज्या प्रदेशांत त्यो घडोन आयल्यो त्या प्रदेशाचा लोकाचें नांव भाशेचा त्या फांट्याक दीव्न, भारती भाषाविज्ञान्यांनी बरव्‌न दवरललीं व्याकरण ग्रंथां ह्या सवालाक जाप दींव्क उपकाराक पड्‌तात । भारती चरित्रेक संबंध जाल्ल्या घडितांचो काळ निर्णय करूंक जसें भगवान बुद्धचो जनम काळ क्री. पू. ५६७ आनी महानिर्वाण काळ क्री. पू. ४८७ अेक थिर मापा–खांबो जांव्क पाव्ला तशें व्याकरण शास्त्री महर्षी पाणिनिचें जनन आनी मरण काळ क्री. पू. ४९०–४१० भाशेचो इतिहास समजोन घेंव्क अेक आधार–खांबो जाव्नासा ।

(चालू आसा)

(श्री. बस्ति पुंडलीक वेंकटेश शेणाई हांणि बरयिल्ल्या ''कोंकणी मत्तु मराठी अिवुगळ तुलनात्मक विमर्शे हागू सारस्वत ब्राह्मणर प्राचीन इतिहास'' म्हळ्ळया पुस्तकाच्या आधारान)

–आल्बन कास्तेलिन

ಬದ್ಲೊನ್ ಆನಿ 'ಆ'ನ್ ಸೊಂಪ್ಲೆಲಿಂ ಜಾವ್ನ್ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಘೊಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಭಾಸ್‌ಚ್ ಆರ್ವಿಲಿ ಮರಾಠಿ.

ಕೊಂಕಣೀ ಆನಿ ಮರಾಠೀಂ ಪಯ್ಕಿ ಖಂಯ್ಚಿ ಪುರ್ವಿಲಿ? ಕಾಳಾಕಾಳಾಕ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಘಡ್ಲಲ್ಯೊ ಬದ್ಲಾವಣ್ಯೊ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ನ್, ಜ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ತ್ಯೊ ಘಡೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯೊ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಭಾಶೆಚಾ ತ್ಯಾ ಫಾಂಟ್ಯಾಕ್ ದೀವ್ನ್, ಭಾರತೀ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ್ಯಾಂನಿ ಬರವ್ನ್ ದವರ್ಲಲಿಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಗ್ರಂಥಾಂ ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ಜಾಪ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತಾತ್. ಭಾರತೀ ಚರಿತ್ರೆಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂಚೊ ಕಾಳ್ ನಿರ್ಣಯ್ ಕರುಂಕ್ ಜಸೆಂ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧಚೊ ಜನಮ್‌ಕಾಳ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೫೬೭ ಆನಿ ಮಹಾ ನಿರ್ವಾಣ್‌ಕಾಳ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೪೮೭ ಏಕ್ ಥಿರ್ ಮಾಪಾ–ಖಾಂಬೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಾ ತಶೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮಹರ್ಷಿ ಪಾಣಿನಿಚೆಂ ಜನನ್ ಆನಿ ಮರಣ್‌ಕಾಳ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೪೯೦–೪೧೦ ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಏಕ್ ಆಧಾರ್–ಖಾಂಬೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

(ಚಾಲು ಆಸಾ)

ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣಾಇ ಹಾಂಣಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್.

—ಆಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್.

थळतळें सत

निस्णी मुखीं
मोळभाक पावोन
झळत्या तारांक
हातांत धरचो
आबलेस आसच्या
घमंडाचे
पोकोळ व्यक्तीक

दर्णी पंदले
काळभाणेंतले
जिवे किडे
देखोंक आसच्या
विण्याभरीत
जीविताचें
थळथळें सत
झळकाना कित्याक ?

–वल्ली, वग्ग.

ಥಳ್ಥಳೆಂ ಸತ್

ನಿಸ್ಣಿ ಮುಖಿಂ
ಮೊಳ್ಭಾಕ್ ಪಾವೊನ್
ಝಳ್ತ್ಯಾ ತಾರಾಂಕ್
ಹಾತಾಂತ್ ಧರ್‍ಚ್ಯೊ
ಆಬ್ಲೆಸ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ
ಘಮಂಡಾಚೀ
ಪೊಕೊಳ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್.

ದರ್ಣಿ ಪಂದ್ಲೆ
ಕಾಳ್ಭಾಣೆಂತ್ಲೆ
ಜಿವೆ ಕಿಡೆ
ದೆಖೊಂಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ
ವಿಣ್ಯಾಭರಿತ್
ಜೀವಿತಾಚೆಂ
ಥಳ್ಥಳೆಂ ಸತ್
ಝಳ್ಕಾನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

— ವಲ್ಲಿ, ವಗ್ಗ.

जीवतु कोंकणी जयतुच

(गोंयांत १९८२ फेब्रेर २७-२८ वेर पणजींत चल्लले अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य परिशदेचे १४ वे बसकेचे अध्यक्ष श्री. व्ही. जे. पी. साल्डाना–हांचा उलोवपाचो सारांश ।)

मानादिक अुद्घाटक, मुखेल सोयरे, येवकार अध्यक्ष येवकार समितीचे मानेस्त वांगडी आनीक कोंकणी भाशेच्या मूळपिठांत, कर्नाटका, महाराष्ट्रा थावन तशेंच लागीं वा पयस थावन हांगासर जमिल्ल्या कोंकणी प्रेमीनो तशेंच हेर भाशा भक्तानों, कोंकणी मातेच्या नांवान तुमकां म्हजो प्रणाम ।

अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य परिशदेचे हे १४ वे बसकेंत अध्यक्षाच्या आसनार बसूंक म्हाका तुमीं सोडलां तें चिंतून म्हाका एका थराचें भय आनीक कावजेण भोगता । ह्या आसनार फाटल्या तेवेचाळीस वर्सां थावन तेरा पावटी तेरा जण कोंकणीचे महान सुपुत्र नावादीक बरवपी, कवी, नाटकिस्त आनी फांकिवंत वावुरपी जावन आशिल्ले बसून सोबोवन गेल्यात । ते जावन आसात, भौ, माधव् मंजुनाथ शणै शानभाग, जेरोम सल्दान्ञ, प्रो. आर्मांद मिनेजस, डॉ. अेम. यू. मस्करेन्ञ, डॉ. मरयाण सल्दान्ञ, डॉ' सुमित्र मंगेश कत्रे, डॉ. बी. एम. सालेतोर, डॉ. मनोहरराय सरदेसाय, पद्मश्री बाकीबाब बोरकार, श्री. के. के. पै, श्री. चंद्रकांत केणी, श्री. रवीन्द्र केळेकार आनीक श्री. पुरुषोत्तम मल्ल्या ।

वेळा - काळा थावन

आमचे मायभाशेचो अितिहास मात्सो तिळ्ळवन पळोंवचो जाल्यार, भारताचे अस्तम्त देगेंवयलो हो कोंकण प्रदेश कोंकणीचें मूळ पीठ । हांगाचीं राज्यां बद्लत रावलीं आनी विविद कारणांक लागून कोंकणी प्रजेचें आनी कोंकणी भाशेंचें लुकसाण जायत रावलें । अैतिहासिक कारणांक लागून सुर्विलो गोमंत प्रदेश तीन रांजांमदें वांटून गेलो आनी तेच परीं विविंगड सामाजिक आनी राजकी पंगडांनी शिपडलो । आयज आमीं गोंय म्हण वळखतांव ती मुळावी भुंय फिरंग्यांचे दमखणेंत चडीत वर्सां उरली तरी हांगा मात्र सगळो लोक कोंकणी उलयता आनी हेरकडेन कोंकणी लोक अल्पसंख्याक जाला । त्या शिवाय शिकप चडत येतां येतां पोटाचे भुके खातीर वा चडीत जोडीचे आनी व्हडवीकेचे आशेन सबार भुरगीं-बाळां घरदार सांडून पयस पावलीं आनी पयस रावलीं । परकी प्रदेशांनी परकी भासो आनी परकी रीती-रिवाजी तांणी आपणायल्यो । ते मजगतच्या काळांत, ते वेगवेगळ्या प्रदेशांनी दुसऱ्या भासांच्या संस्कारांक लागून भाशेचे उतरावळींत, शैलेंत आनी प्रयोगांत थोडीं बदलपां जाल्यांत । आमच्याय लोकामदें लगबग साडेचार शेकडयांच्या घळाये वरवीं जायतें अंतर जालां । सांगाताच थोड्या पुतां-धुवांचे अलक्षेवरवीं वा विरोधावरवीं मायभाशेच्या एकचाराक जायतो नष्ट जाला आनी लुकसाण जातच आसा । तरी तिणे आपलें मूळ स्वरूप सोडून दिवंक ना ।

हेर भासांकडे आमचो संबंध

आमचे पुर्वज मूळ पीठा थावन शिपडून वेतच खंयसर ते पावले, थंयसर प्रभावीत आसल्ल्या भासांकडें तांचो संपर्क जालो । म्हणजे म्हाराष्ट्रांत मराठी भाशेचो कर्नाटकांत कानडीचो आनी केरळांत मलयाळमाचो प्रभाव तिचेर पडलो । त्या मदें येरोपी भांसाकडे आनी फिरंगी संस्कृतायेकड मिसळप जालें. त्या वरवीं कोंकणी भाशेचे आनी संस्कृतायेचे विकळात जाल्ले आसात । ११ वे परिशदेच्या अध्यक्षान सांगीलां त्या प्रकार फाटल्या लगबग अडेशीं-तिनशीं वर्सांच्या काळांत फकत गोंयच्याच सोडून-दोनशीं कोंकणी लेखकांनी संवसारांतल्या वेगवेगळ्या चवदा भासांनी धा हजारांपरस चड पुस्तकां लिखल्लीं आसात । तशें तर, कर्नाटकांत, केरळांत आनी म्हाराष्ट्रांत हेर भासांचे सेवेंत कोंकणी लोकान कितलो वावर केला म्हळ्ळो हिसोप मेळपाचो ना ।

दुसरे वाटेन–क्रीस्ता उप्रांतल्या सुर्वील्या धा शेकडयांनी अख्ख्या कोंकण करावळीचीं उत्तर आनी दक्षिण म्हणून दोन अर्धां जाल्लीं–नोर्तेर आनी सुलकार ह्या दोन भागानी कोंकणी भाशचें संस्करण दोन थरांनी जालें । उत्तरांत मराठी भाशेचो प्रभाव आनी दक्षिणांत

कानडीचो प्रभाव आमचे भाशेचेर पडलो आनी तिचें रूप बदलूंक लागलें ।

तशें आस्ताना अकराव्या शतमानांत लग्नासंबंधी गोंयच्या कदंबा (जयकेशी १०५०-१०८०) रायाच्या आनी सारस्वत मंडळाच्या रायाच्या घरांमदें सयरिक जाली । परिणाम जावन सबार सारस्वत कुटुंबां गोंयांत आयलीं । गोंयांत ते येतना आपली कोंकणी शेणवी मायभासच हाडून आयले । पण ती वाडवंची वाट सुलब रावली ना । गोंयच्या कदंबा रायांची अधिकृत भास कानडी जावन आसल्ली. देकून कोंकणी लोकाक आपले मायभाशेक कानडी लिपिचो प्रयोग करचो पडलो । सगळे करावळेर तांकां व्यापार–व्यवहार आसल्ल्यान थंयसर कोंकणी भास कानडी अक्षरांनी प्रसार जाली । कोंकणी शब्दावळींत कानडी शब्द तेवेळ प्रवेश जावंक लागले ।

कदंबा साम्राज्य पडतच कानडीक आशिल्लें अधिकृत स्थान चुकलें, आनी तेवेळ उत्तर कोंकणांतल्या शिलारस राजांच्या प्रभावान मराठी गोंयांतं प्रसार जावंक लागली । बिजापूरच्या आदिलशाही दराबारान गोंय जिकतच मराठीच गोंयची राजभास जाली ।

सोळाव्या शतमानाचे आदयेर, पुर्तुगेज हांगा प्रवेश जाताना, गोंयांत शिकपी लोकामदें आनी व्यापारी धनिकांमदें असली भास कानडी लिपींत चालु आसली. ताणीं ती भास उलयतल्यांक कानडी (कॅनरा) लोक आनी तांचे भाशेक केनरीना म्हळें । पुर्तुगेजां बराबर आयिल्ल्या कॅथोलीक मिशनरींक शुभवार्ता प्रसार करच्याक हांगाची प्रादेशिक भास शिकूंक जाय म्हण्पाची गरज समजली । १६८४ इसवेंत गोंयांत कोंकणी उपयोग करूंक नोजो म्हळें शासन जारी केलें आनी पुर्तुगेज भासच सर्वांचा माथ्यार जबरदस्तेन थापचें प्रयत्न केलें । पण ब्राह्मण न्हय आशिल्ल्यां मदें शुभवार्ता प्रसार करूंक कोंकणी भासच गर्ज म्हण सुस्तलें । जेजुयीत पाद्रीनीं कोंकणी शाळां उगडलीं । आपल्या युवाजेजुयीतांनी कोंकणी शिकूंक जायीच म्हण ताणी आदेश दिलो ।

क्रिस्तांवांक आनी अ-क्रिस्तांवांक वेगवेगळे दवरिल्ले वरवीं गोंयांतले कोंकणींत दोन थर, आसपावले । क्रिस्तांवांनी उलोवंचे कोंकणीक 'लिंग्वा कॅनरीना' आनी ब्रामणानीं उलोवंचे कोंकणीक 'लिंग्वा ब्राह्मणीका' म्हणलें । ब्रिटिश सरकारान १९ व्या शतमानाचा सुर्वेर शाळांनी, दफतरांनी आनी न्यायालयांनी उत्तर कोंकणांत मराठी आनी दक्षिण कोंकणांत कानडी चालु केली । तीच कानडी लिपी वापरून आमच्या लोकान कोंकणी साअित्याचें क्षेत्र वाडयलें ।

तेच परीं केरळांत पाविल्ल्या कोंकण्यांनी आपली मायभास उरयली तरी मलयाळम लिपी वापरली । म्हाराष्ट्रांत कोंकणी लोकाक लिपीची समस्या लागली ना तरी भाशेचेरच व्हड थरान मराठीचो प्रभाव पडलो । गोंयांतल्या आनी मुंबयींतल्या कोंकण्यानीं पयलें पुर्तुगेजांच्या, उपरांत ब्रिटिशांच्या प्रभावांक लागून रोमी लिपीचो आसरो घेतलो ।

शिपडलेलीं फुलां

कोंकणी एक 'स्वतंत्र साअित्यिक भास' म्हण भारताचे साअित्य अकादमीन मान्यताय दीवन वर्सां ७ सोंपलीं । तशें आसतां कोंकणी मराठीची बोली वा उपभास म्हण्पाचो वाद गरज ना । बगर कोंकणीक तिचे व्हडवीकायेक, गिरेस्तकायेक, योग्यतायेक आनी तिची साअित्यिक परंपरा अखंड चालु दवरल्या देखून भारताचे घटनेंत तिका ८ व्या वळेरेंत स्थान मेळपाचो विशय म्हतवाचो ।

कोंकणीचें एकरूपी प्रमाण खंचें म्हळ्ळो प्रस्न थोडयांक धोसता । कोंकणींचीं जितलींय रूपां आसात तितलींय रूपां शिपडलेलीं फुलां एकठांय करून तिच्या एकरूपी प्रमाणाचो झेलो गुंतीयेत । गोंयांतूच पाद्रीनी दिल्ली धमकणी न्हय आसतां १८ व्या शतमानाचे सुर्वेर गोंयांत कोंकणीचें पांच रूपांचें साअित्य चालु जाल्लें । दोतोर जुजे पेरेरान सांगचे परीं तीं रूपां अशीः साष्टी, कारवारी बार्देशी मंगळूरी आनी अंत्रुजी । गोंयांत जांव मंगळुरांत हिंदवांची कोंकणी वेगळी जशी क्रिस्तांवांची वेगळी । तशेंच वेगवेगळया प्रदेशांनी वेगवेगळया लोकांच्या संपर्कांत भाशेच्या रूपांत वैविद्यता आसा ।

एकप्रमाण कोंकणी रचपाचो वावर नाम्नेच्या पूज्य शणै गोंयबाबानी चालु केल्लो आनी जो वावार सबार कोंकणी सुपुत्रांनी कश्ट नश्ट भोगुन तरी चालु दवरला.

तो केदींच व्यर्थ जावपाचो ना । कोंकणी क्रिस्तांवां मदें गोंयची आनी मंगळूरची आसो आसल्लो भेद-भाव तांडून काडपाक कथोलिक सभेन्ंच मेट घेतलां । तांची धार्मीक कार्यावळ एकेच तरेन जायसारकी तांच्या उतरावळीक एक प्रमाण दिवंक तांणी केल्लें प्रयत्न फळादीक जालां ।

लिपीचो प्रस्न आनी साश्रित्य

साअित्य अकादमीन थारायलां आनी सर्व प्रदेशांतल्या कोंकणी लोकान मानून घेतलां की देवनागरी लिपी वर्तवता आर्याळ कोंकणीची अधिकृत लिपी । हे लिपीची वळक आमच्या भुरग्यांक ल्हान थावनच जातच आसा । आनी थोडचा वर्सां भितर, मायभास कोंकणी आसल्ल्या सर्व लोकाक देवनागरी लिपी मुखांतर संपर्क जातलो आनी सर्वांचें सर्वतोमुख साअित्य देवनागरी लिपींतच उत्पादित जातलें ।

भारतांतल्या सर्व भासांपैकी पयल्लें पुस्तक छापिल्लें, पयलें गद्य लिखिल्लें आनी पयलें व्याकरण उजवाडायिल्लें व्हडपण आसा कोंकणीचें । आतांच्या काळारी वेगवेगळया लिपींनी तरी तरेतरेचें साअित्य उजवाडाक येतच आसा । गोंयच्या सरकारान कोंकणी आपल्या प्रदेशांतली एक अदिकृत भास म्हण मानून घेतल्या । प्राथमिक शाळांनी तिका भरकायेचो मान दिला । गोंयच्या कोंकणी भाशा मंडळान ६ वी दर्जा पर्यंत कोंकणी पाठया-पुस्तकां तयार करून तीं शाळांनी चालु आसात । त्याच मेटांचेर केरळांती वावर चलता आनी मुंबय विश्वविद्यालयांत जाल्लो आसा । कोजिकोड विश्वविद्यालयांतय कोंकणी पीठ स्तापन करपाची भासावणी जाल्या । गोंयचो सरकार आपल्ये कला अकादमी तर्फेत कोंकणी नाटकांचो स्पर्धो चलयता आनी बऱ्या कोंकणी पुस्तकांक अिनामां वांट्टा । कर्नाटका सरकारानय कोंकणी एक स्वतंत्र भास म्हण मानून घेतल्या आनी तिचे उदरगतेखातीर सरकाराची मजत मेळयेत म्हळ्ळो हिसो दिला ।

पाटल्या पंचवीस वर्सांथावन आकाशवाणी मुंबय, पणजे आनी धारवाड थावन कोंकणी कार्यक्रम वितरीत जातच आसात । थोडचा वर्सां थावन आकाशवाणी मंगळूर थावनय कोंकणी कार्यक्रम चालु जाल्यांत । पण चड कोंकणी लोक आसल्ल्या मंगळूरांत कोंकणी कार्यक्रमांक चडीत आनी फावो तो वेळ दिवपा खातीर कर्नाटकांतली कोंकणी भाशा मंडळ वावर करून आसा।

कोंकणीचो मोग करूंया

पाटल्या तेरा अखिल भारतीय साअित्य परिशदेंनी लगबग ३५ थाराव मंजूर जाल्यात । त्या थारावांचो परत आयज उडास करून आमचे तांके भितरलो वावर करतल्यांव म्हण हे घडये पुनर प्रतिज्ञा करूंया ।

अखिल भारतीय कोंकणी साअित्य परिशदेच्ये प्रथम बस्केंत स्वीकार केल्ली प्रथम थारावणी आशी आसा: "कोंकणी भास उलोवपी वेगवेगळ्या प्रांतांतल्या लोकांचो अेकवट घडवंचो" जो उलो त्या वेळार कितलो अवश्य आसल्लो तितलोच आयजय तो उक्तो आसा । फुडल्या थोडचा वर्सां भितर सगळी कोंकणी पिळगी राष्ट्रभाशेचे नदरेन तरी देवनागरी लिपी शिकूंक आनी वळकूंक पावतली । तेदोळ पर्यंत कोंकणींत तयार जाल्लें बऱ्यान बरें साअित्य जंय जंय आशील्ल्या कोंकणी लोकांनी ज्यो ज्यो लिपी कोंकणीक आपणायल्यात त्या त्या लिपी यानी विनिमय करून घेवंचें । आनी त्याच वेळार ज्या ज्या लिपीयांनी कोंकणीन आपणायील्लें बरें साअित्य आसा तें देवनागरी कोंकणीन छापून उजवाडावंचें ।

एक शिण हावें उचारिल्या शिवाय निर्वंग ना । सबारकडेन न्हयच कोंकणीचो मोग ना बगर अभिमानय ना । कोंकणी क्रिस्तांवांक हो शिण चड लागु जाता । गरजेक वा मरजेक लागून शेरांत वा परगावांत पावल्ले थोडे आपलीं मुळां–पाळां विसरून परकी भासांचें आनी परकी संस्कृतायेचें मांकडाळें अनुकरण करून उरल्यात । आमकां न्हय तर फुडले पिळगेक पुणी "घरचोय न्हय घाटाचोय न्हय" म्हणपाची परिस्थिति टिकना जावंक त्या पासून आमी आमचें कोंकणी आपलेंपण आनी कोंकणी धनीपण मानून घेवंया । कोंकणी मातेचें आमरण ॠण फारीक करपाखातीर, नटन आनी अनुकरण सांडून आमचेंच नीज कोंकणी व्यक्तित्व उक्तें करूंया ।

आमचा मायभाशेखातीर तिच्याच खऱ्या भुरग्यांबरी जियेतल्यांव म्हण नव्यान प्रतिज्ञा करयां । आमचें नीज

सांस्कृतिक दायज रुता करयां । कोंकणीचें वेगळेंपण निजायकी तिचें व्हडपण, तिचो वाक्‌प्रयोग आनी तिच्या उतरांवळींची निधी सांबाळून आमचे भाशेचो विकास करयां ।

कोंकणीच्या मूळ पीठांत जमलेले हे बसकेंत हीं उतरां उलोवपाक अवकास दिल्लेखातीर सर्वांचो उपकार आटयतां, देवाक आर्गी दितां आनी तुमकां देव बरें करुं म्हण्टां ।

जीवतु कोंकणी जयतुच !

–व्ही. जे. पी. सल्दान्हा

— × —

सुपुरेलो अशें करता

बाबा म्हज्या धाकल्या रुसून
असो आडवो जमनीर पडून
रडटा कित्या माणकुल्या
हें दी अेदें नाका, तें दी नेदें जाय
आसो हट्ट धरुन बसता कित्या ?
बळयां करून व्हडान रडणी
दुखयता कित्या म्हाका अगदीं
घेतल्यार, घालून सामकी मण्णी
समजायल्यार कसोच समजना
थंडायल्यार कसोच सावरना
पट्टी थापट कांयच येस दिना
अनीक सोसूं नजो जावन
हांव कोदेलार पडटां......पळयतां
तुजें पेंपरें आजून चालूच आसा
म्हण रावयलले थंड घालता
बाबा बोकडे चरयच्या व्हरया
आंह् कितुलीं वोरां जालीं ?
कालचे भाशेन तण घालतलों
रडटां रडटां माणीक म्हणटा
आनी तें घेंवक वयताकूच
मसतो पांयार अुबो रावता
खोशाल बोकडे फाटल्यान धांवता

–पोर्फीर सील्व लोबु

ಸುಪುರೆಲೊ ಅಶೆಂ ಕರ್‍ತಾ

ಬಾಬಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಧಾಕ್ಲ್ಯಾ ರುಸೂನ್
ಅಸೊ ಆಡ್ವೊ ಜಮ್‌ನೀರ್ ಪಡೂನ್
ರಡ್ಟಾ ಕಿತ್ಯಾ ಮಾಣ್ಕುಲ್ಯಾ
ಹೆಂ ದೀ ಎದೊ ನಾಕಾ, ತೆಂ ದೀ ತೆದೆಂ ಜಾಯ್
ಅಸೊ ಹಟ್ಟ್ ಧರೂನ್ ಬಸ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾ?
ಬಳ್ಯಾಂ ಕರೂನ್ ವ್ಹಡಾನ್ ರಡ್ಣೀ
ದುಖಯ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಅಗ್ದಿಂ
ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್, ಘಾಲೂನ್ ಸಾಮ್ಕಿ ಮಣ್ಣೀ
ಸಮ್ಜಾಯ್ಲ್ಯಾರಾ ಕಸೊಚ್ ಸಮ್ಜನಾ
ಥಂಡಾಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಸೊಚ್ ಸಾವರ್ನಾ
ಪಟ್ಟೀ...... ಥಾಪಟ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಯೆಸ್ ದಿನಾ
ಅನೀಕ್ ಸೊಸುಂ ನಜೊ ಜಾವ್ನ್
ಹಾಂವ್ ಕೊದೆಲಾರ್ ಪಡ್ಟಾಂ...... ಪಳಯ್ತಾಂ
ತುಜೆಂ ಪೆಂಪರೆಂ ಅಜೂನ್ ಚಾಲೂಚ್ ಆಸಾ
ಮ್ಹಣ್ ರಾವಯ್ಲ್ಲೆ ಥಂಡ್ ಘಾಲ್ತಾ
ಬಾಬಾ ಬೊಕ್ಡೆ ಚರಯ್ಚ್ಯಾ ವ್ಹರ್ಯಾ
ಆಂಹ್ ಕಿತುಲಿಂ ವೊರಾಂ ಜಾಲಿಂ?
ಕಾಲ್ಚೆ ಭಾಶೆನ್ ತಣ್ ಘಾಲ್ತಲೊಂ
ರಡ್ಟಾಂ ರಡ್ಟಾಂ ಮಾಣೀಕ್ ಮ್ಹಣ್ಟಾ
ಆನಿ ತೆಂ ಘೆಂವ್ಕ ವಯ್ತಾಕೂಚ್
ಮಸ್ತೊ ಪಾಂಯಾರ್ ಉಬೊ ರಾವ್ತಾ
ಖೊಶಾಲ್ ಬೊಕ್ಡೆ ಫಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಧಾಂವ್ತಾ.

—ಪೊರ್ಫೀರ್ ಸಿಲ್ವ ಲೋಬ್

ज्ञानेश्वराची मराठी आनी रिबैराची कोंकणी

आर्य लोक, सुमार १५०० अि. स. आदिं, व त्या होअुन पूर्वी जायत, वायवी (North-West) सीम अुतरुन, भारतांत प्रवेशले आनी अनेक दिशांनी शिंपडले. ह्या अिंदो–आर्य लोकांची अेक पंगत, सारस्वत ब्राह्मण आनी तांच्या वांगडा पंजाबी क्षत्रिय, सगळे उत्तर भारती भास अुलोवपी, दखीण दिशे देंवले, आनी वाटेर पश्चिम भारती आनी उत्तर देकांनी विविध प्राकृत आपणावन, भोव लांब पंथ क्रमविल्या अुपरांत, सुमार ८ व्या अि. स. शतकांत कोंकणांत पावले. ह्या प्रांतांत, दोन शेकडे मागिर म्हणजे सुमार १० व्या शतकांत वयर अुल्लेखलल्ये भासांच्या मेळांतल्यान पयली आधुनिक अिंदो-आर्य भास, म्हळयार कोंकणी, निर्माण जाली, आनी ती ११ व्या शतकांत, द्राविदी राज्या खाल कन्नड भाशेचो बरोच प्रभाव धेवंन, पूर्ण पृष्टी पावली ।

ह्या फुडें १३ व्या शेकडयांत, जानेश्वर, हो तरुण महाराष्ट्री कवी संत (१२७५-१२९६), हांणी मराठी भास स्थापली आनी साहित्य रचलें; ताचा अपरिमीत साहित्यीक बरपावळींत "भोव नावलौकिक ग्रंथ म्हळयार भगवद गितेचें पदय विवरण (Metrical paraphrase) ज्ञानेश्वरी". राजकी स्वतंत्र देशाची भास जावन मराठीची प्रगती सडसडीत वरतली, पण कोंकणी फाटीं अुरली कारण ती सदांच परकया जुलमा खाल आसली; तरियीपण तिची परिपूर्ण पृष्ट आनी संपन्न शब्दसंग्रह हांकां लागुन सावकास वाडत गेली फिरगी धर्मप्रचारक १६ व्या शेकडयांत घुसले पर्यांत्र, आनी तेदळां च्यार शेकडे पासुन जेम काडली; परंत तांच्या धर्मप्रचाराचो अुप-संस्कार कसो, पाद्रिनीं शब्दशास्त्राचीं आनी धर्माचीं साहित्यीक पुस्तकां दवरलीं, आनी ह्या करवीं कांय कोंकणी पुरविली सामाग्री सांभाळून मेळली, जिका आज भोव थोर मोल फावता किन्याक तिच्या आधारान कोंकणी भाशेची पुनर्गती करु येत ।

श्री. रा. ना. बेलिंगकर हांणी "ज्ञानेश्वरीचें शब्द-भांडार" (१९५९) ह्या पुस्तकांत ज्ञानेश्वराचे मराठी शब्द

ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಚಿ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ರಿಬ್ಯೈರಾಚಿ ಕೊಂಕಣಿ

ಆರ್ಯ ಲೋಕ್, ಸುಮಾರ್ ೧೫೦೦ ಇ.ಸ. ಆದಿಂ, ವಾ ತ್ಯಾ ಹೊಉನ್ ಪೂರ್ವಿಂ ಜಾಯೆತ್, ವಾಯುವೀ (North West) ಸೀಮ್ ಉತರೂನ್, ಭಾರತಾಂತ್ ಪ್ರವೇಶ್‌ಲೆ ಆನಿ ಅನೇಕ್ ದಿಶಾಂನಿ ಶಿಂಪಡ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಇಂದೋ–ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಂಚಿ ಏಕ್ ಪಂಗತ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಾಂಗ್ಡಾ ಪಂಜಾಬಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯು, ಸಗ್‌ಳೆ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತೀ ಭಾಸ್ ಉಲೊವ್ಪಿ, ದಖಿಣ್ ದಿಶೆ ದೆಂವ್ಲೆ, ಆನಿ ವಾಟೆರ್ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಭಾರತೀ ಆನಿ ಉತ್ತರ್ ದೆಕಾಂನಿ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್, ಭೋವ್ ಲಾಂಬ್ ಪಂಥ್ ಕ್ರಮ್‌ವಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ಆಟ್ವ್ಯಾ ಇ.ಸ. ಶತಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್, ದೋನ್ ಶೆಕ್ಡೆ ಮಾಗಿರ್, ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಸುಮಾರ್ ೧೦ ವ್ಯಾ ಶತಕಾಂತ್ ವಯ್ರ್ ಉಲ್ಲೇಖ್‌ಲಲ್ಯೆ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಳಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ್ ಇಂದೊ–ಆರ್ಯ ಭಾಸ್, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ, ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲಿ, ಆನಿ ತೀ ೧೧ವ್ಯಾ ಶತಕಾಂತ್, ದ್ರಾವಿದೀ ರಾಜ್ಯಾಖಾಲ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೆಚೊ ಬರೋಚ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಘೆವ್ನ್ ಪೂರ್ಣ್ ಪೃಷ್ಟಿ ಪಾವ್ಲಿ.

ಹ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ೧೩ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್, ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ್, ಹೊ ತರುಣ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಕವಿ ಸಂತ್ (೧೨೭೫–೧೨೯೬), ಹಾಂಣಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸ್ ಸ್ಥಾಪಲಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚ್ಲೆಂ: ತಾಚ್ಯಾ ಅಪರಿಮಿತ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಬರ್ಪಾವಳಿಂತ್ "ಭೋವ್ ನಾಂವ್‌ಲೌಕಿಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭಗವದ್‌ಗೀತೆಚೆಂ ಪದ್ಯ ವಿವರಣ್ (Metrical paraphrase) ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ." ರಾಜಕೀ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ದೇಶಾಚಿ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನ್, ಮರಾಠಿಚಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಡ್ಸಡೀತ್ ವರ್ತ್ಲಿ, ಪಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪಾಟಿಂ ಉರ್ಲಿ ಕಾರಣ್ ತೀ ಸದಾಂಚ್ ಪರ್ಕ್ಯಾ ಜುಲ್ಮಾ ಖಾಲ್ ಆಸ್ಲಿ; ತರಿಯಿಪಣ್ ತಿಚಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಪೃಷ್ಟ್ ಆನಿ ಸಂಪನ್ನ್ ಶಬ್ದ್‌ಸಂಗ್ರಹ್ ಹಾಂಕಾಂ ಲಾಗುನ್ ಸಾವ್ಕಾಸ್ ವಾಡತ್ ಗೆಲಿ ಫಿಂಗಿ ಧರ್ಮ್‌ಪ್ರಚಾರಕ್ ೧೬ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಘುಸ್ಲೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ರ್, ಆನಿ ತೆದ್ಳ್ಯಾಂ ಚ್ಯಾರ್ ಶೆಕ್ಡೆ ಪಾಸುನ್ ಜೆಮ್ ಕಾಡ್ಲಿ; ಪರಂತ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಾಚೊ ಉಪಸಂಸ್ಕಾರ್ ಕಸೊ, ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಶಬ್ದ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿಂ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಂಚಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ದವರ್ಲಿಂ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಕರ್ವಿಂ ಕಾಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪುರ್ವಿಲಿ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ಸಾಂಬಾಳೂನ್ ಮೆಳ್‌ಲಿ, ಜಿಕಾ ಆಜ್ ಭೋವ್ ಥೋರ್ ಮೋಲ್ ಫಾವ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಪುನರ್ಗತಿ ಕರುಂಯೆತ್.

ಶ್ರೀ ರಾ. ನಾ. ವೆಲಿಂಗ್‌ಕರ್ ಹಾಂಣಿ "ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿಚೆಂ ಶಬ್ದ್–ಭಾಂಡಾರ್" (೧೯೫೯) ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಚೆ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದ್ ಎಕ್ಸಾಯ್ಲ್ಯಾತ್; ಆನಿ ದಿಯೊಗ್ ರಿಬ್ಯೈರಾಚೊ ಕೊಂಕಣಿ

अेकठायल्यात; आनी दियोग रिबैराचो कोंकणी हस्तलिहीत शब्दकोश (१६२६) पणजे, गोंया, केंद्र ग्रंथलयांत (Central Library) मेळता, ह्या दोनियी पुस्तकांतले शब्दसंग्रह अगळेअुणें अेकसारखे आसत. कोंकण्यांक ज्ञानेश्वराची मराठी भास कोंकणीशी दिसतली आनी मराठे रिबैराचे कोंकणी शब्द मराठी म्हणतले.

खूपशे शब्द, जे ज्ञानेश्वरांत आनी रिबैरांत मेळतात परने जावन सांडले, व आज सामान्य लोक वापुडना, देखीकः–अंधकार (काळोख), अंबर (मळब), अल्प (थोडें), अवस (काळखी रात), औथ (साडे-तीन), अभरण (वस्त्र), आमुलो (घोव), अुष्ण (गरमी), करवीं (वरवीं), करुणा (कृपा), कोवण (कोण), काया (कूड), गगन (मळब), गोसांवी (सायब), घन (पावस), चांग (बरो), छाया (सावळी), जल (अुदक), तंव (तेदळां), दर्पण (आरसो), दीर्ग (लांब), द्रव्य (दूडू), निको (बरो), निर्लेप (नितळ), नीर (अुदक), पवन (वारें), पात्र (आयदन), पार (शेवट), पेंठ (तिंटो), बा, पिता, पित्र (बापूय), बोनें (खांण, जेवण), भाक (अुतर), भाणें (जेवणा मेज), भातार (घोव), मास (म्हयनो), मीं (हांव), यन (जात), रोम (लंव), वरोव्न (वरवीं), शीळ (खडप), शेज (आंथरुण), सोम (चंद्र), स्नेह (मोग), हाट (आंगड),

दुसरे कांय शब्द ज्ञानेश्वरांत आनी रिबैरांत अेकसारखें रुप आनी कार्य दाखयतात पण अुपरांतें मराठी भाशेंत तांचें रुप बदल्लें; अथवा मूळीं जो शब्द कोंकणी आनी मराठी आसलो, ताचो वापर सांडंक पावलो व ताचो अर्थ बदल्लो, अुधारणांकः–अभिमानु, आधारु, गर्बु, घांसु, घोटु, जगु, पारु, बोलु, मुकुटु, आदी ह्या ज्ञानेश्वर आनी रिबैर हांच्या शब्दांचो अु आवाज मराठींत अ जालो; अुदक हें अुतर कोंकणीत वापुरतात अनी मराठींत बापुरचें सोडलें; ज्ञा–चो दादुला दादला जालो आनी रि-चो दादुलो गोंयां साष्टी तसोच आस; ज्ञा-चो परिमल आनी रि-चो परमळ मराठी होअुन कोंकणीत अधिक वापुरतात; पाणी कोंकणी परस मराठींत चड वापुरतात; मीं कोंकणींत आनी हांव मराठींत सांडलीं; ज्ञा–चें वरतणें मराठींत पोरो पडलें; आनी रि–चें वरततां कोंकणीत ताचो दुरअुपयोग जालो; ज्ञा–चें विचारणें आनी रि–चें विचारीतां हांकां प्रश्न

ಹಸ್ತ್‌ಲಿಹೀತ್ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ (೧೬೨೬) ಪಣಜೆ, ಗೊಂಯಾಂ, ಕೇಂದ್ರ್ ಗ್ರಂಥಲಯಾಂತ್ (Central Library) ಮೆಳ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ದೊನಿಯಿೂ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲೆ ಶಬ್ದ್‌ಸಂಗ್ರಹ್ ಅಗ್‌ಳೆಉಣೆ ಏಕ್‌ಸಾರ್ಕೆ ಆಸಾತ್. ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಚಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿಶಿ ದಿಸ್ತಲಿ ಆನಿ ಮರಾಠೆ ರಿಬೈರಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದ್ ಮರಾಠಿ ಮ್ಹಣ್ತಲೆ.

ಖೂಪ್‌ಶೆ ಶಬ್ದ್, ಜೆ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಂತ್ ಆನಿ ರಿಬೈರಾಂತ್ ಮೆಳ್ಳಾತ್, ಪರ್ನೆ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಂಡ್ಲೆ, ವಾ ಆಜ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಲೋಕ್ ವಾಪುಡ್ನಾ, ದೆಖಿಕ್:—ಅಂದ್ಕಾರ್ (ಕಾಳೊಖ್), ಅಂಬರ್ (ಮಳಬ್), ಅಲ್ಪ್ (ಥೊಡೆಂ), ಅವಸ್ (ಕಾಳ್ಖಿ ರಾತ್), ಔಥ್ (ಸಾಡೆ–ತೀನ್), ಅಭರಣ್ (ವಸ್ತ್ರ್), ಆಮುಲೊ (ಘೊವ್), ಉಷ್ಣ್ (ಗರ್ಮಿ), ಕರ್ವಿಂ (ವರ್ವಿಂ), ಕರುಣಾ (ಕೃಪಾ), ಕೊವಣ್ (ಕೊಣ್), ಕಾಯಾ (ಕೂಡ್), ಗಗನ್ (ಮಳಬ್), ಗೊಸಾಂವಿ (ಸಾಯ್ಬ್), ಘನ್ (ಪಾವ್ಸ್), ಚಾಂಗ್ (ಬರೊ), ಛಾಯಾ (ಸಾವ್ಳಿ), ಜಲ್ (ಉದಕ್), ತಂವ್ (ತೆದ್‌ಳಾಂ), ದರ್ಪಣ್ (ಆರ್ಸೊ), ದೀರ್ಗ್ (ಲಾಂಬ್), ದ್ರವ್ಯ್ (ದುಡು), ನಿಕೊ (ಬರೊ), ನಿರ್ಲೆಪ್ (ನಿತಳ್), ನೀರ್ (ಉದಕ್), ಪವನ್ (ವಾರೆಂ), ಪಾತ್ರ್ (ಆಯ್ದನ್), ಪಾರ್ (ಶೆವಟ್), ಪೆಂಠ್ (ತಿಂಟೊ), ಬಾ, ಪಿತಾ, ಪಿತ್ರ್ (ಬಾಪುಯ್), ಬೊನೆಂ (ಖಾಣ್, ಜೆವಣ್), ಭಾಕ್ (ಉತರ್), ಭಾಣೆಂ (ಜೆವ್ಣಾ ಮೆಜ್), ಭಾತಾರ್ (ಘೊವ್), ಮಾಸ್ (ಮ್ಹಯ್ನೊ), ಮಿಂ (ಹಾಂವ್), ಯನ್ (ಜಾತ್), ರೋಮ್ (ಲಂವ್), ವರೊವ್ನ್ (ವರ್ವಿಂ), ಶಿಳ್ (ಖಡಪ್), ಶೆಜ್ (ಆಂಥ್ರುಣ್), ಸೋಮ್ (ಚಂದ್ರ್), ಸ್ನೇಹ್ (ಮೋಗ್), ಹಾಟ್ (ಅಂಗಡ್).

ದುಸ್ರೆ ಕಾಂಯ್ ಶಬ್ದ್ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಂತ್ ಆನಿ ರಿಬೈರಾಂತ್ ಏಕ್‌ಸಾರ್ಕೆಂ ರೂಪ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಯ್ ದಾಖಯ್ತಾತ್, ಪಣ್ ಉಪ್ರಾಂತೆಂ ಮರಾಠಿ ಭಾಶೆಂತ್ ತಾಂಚೆಂ ರೂಪ್ ಬದಲ್ಲೆಂ; ಅಥ್‌ವಾ ಮುಳಿಂ ಜೊ ಶಬ್ದ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಆಸ್ಲೊ, ತಾಚೊ ವಾಪರ್ ಸಾಂಡಂಕ್ ಪಾವ್ಲೊ ವ ತಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ಬದಲ್ಲೊ, ಉಧಾರಣಾಂಕ್:—ಅಭಿಮಾನು, ಆಧಾರು, ಗರ್ಬು, ಘಾಂಸು, ಘೊಟು, ಜಗು, ಪಾರು, ಬೊಲು, ಮುಕುಟು, ಆದಿ ಹ್ಯಾ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ್ ಆನಿ ರಿಬೈರ್ ಹಾಂಚಾ ಶಬ್ದಾಂಚೊ 'ಉ' ಆವಾಜ್ ಮರಾಠಿಂತ್ 'ಅ' ಜಾಲೊ: ಉದಕ್ ಹೆಂ ಉತರ್ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ವಾಪ್ರತಾತ್ ಆನಿ ಮರಾಠಿಂತ್ ವಾಪ್ರುಚೆಂ ಸೊಡ್ಲೆಂ; ಜ್ಞಾ–ಚೊ ದಾದುಲಾ ದಾದ್ಲಾ ಜಾಲೊ ಆನಿ ರಿ–ಚೊ ದಾದುಲೊ ಗೊಂಯಾಂ ಸಾಷ್ಟಿ ತಸೊಚ್ ಆಸಾ; ಜ್ಞಾ–ಚೊ ಪರಿಮಲ್ ಆನಿ ರಿ–ಚೊ ಪರ್ಮಳ್ ಮರಾಠಿ ಹೊಉನ್ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಅಧಿಕ್ ವಾಪುರ್ತಾತ್; ಪಾಣಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಸ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ಚಡ್ ವಾಪುರ್ತಾತ್; ಮಿಂ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ಸಾಂಡ್ಲಿಂ; ಜ್ಞಾ–ಚೆಂ ವರ್ತಣೆಂ ಮರಾಠಿಂತ್ ಪೊರೊ ಪಡ್ಲೆಂ; ಆನಿ ರಿ–ಚೆಂ ವರ್ತತಾಂ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ತಾಚೊ ದುರುಪಯೋಗ್ ಜಾಲೊ; ಜ್ಞಾ–ಚೆಂ ವಿಚಾರಣೆಂ ಆನಿ ರಿ–ಚೆಂ ವಿಚಾರಿತಾಂ ಹಾಂಕಾಂ ಪ್ರಶ್ನ್ ವ ವಿಚಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಹೆ ಅರ್ಥ್ ಆಸ್‌ಲೆ, ಪಣ್ ಆಜ್ ಮರಾಠಿಂತ್

व विचार करुंक हे अर्थ आसले, पण आज मराठींत विचार आनी कोंकणींत प्रश्न ह्या अर्थान वापुरतात.

कांय शब्द, म्हळयार, नाम विशेषण, सर्वनाम आनी क्रियापद ज्ञानेश्वरांत आनी रिबैरांत आपआपलें खाशा रुप दाखोवंक सुरु करतात, ज्या करवीं हालीं जल्माक आयलली मराठी आनी पृष्टी पावलली कोंकणी भासां मधलें वेगळेपण स्पष्टपणी दिसूंक लागता. ये परीं, ज्ञा-आंत आत्मा, आमुला, गुढा, घाणा, चांपा, दादुला, रवा, आदी, आनी रि-यांत आत्मो, आमुलो, गुढी, घाणो, चांपो, दादुलो, रवो, आदी जातात; ज्ञा-आंत अुणा-णी-णें, गोमटा-टी-टें, ठाअुवा-वी-वें, आदी आनी रि-आंत अुणो-णी-णें, गोमटो-टी-टें, ठावो-वी-वें आदी जातात; ज्ञा-आंत आंकणें, अुडणें, कथणें, चालणें झांकणें निवारणें विचारणें, वेचणें, समरपणें, सेवणें, आदी आनी रि-यांत आंकितां, अुडतां, कथितां, चालतां, झांकितां निवारतां, विचारतां, वेचतां, समरपितां सेवितां, आदी जातात. मराठी भाववचन (infinitive) णें आनी कोंकणी अुंक, देखीक आंकणें आनी आंकुंक.

कोंकणी भास १३ व्या शेकडयांत पूर्ण फूलार पावलली तेदळां ज्ञानेश्वरान आपली मराठी भास घडुन हाडपाच्या वरिश्ट काज-कामांत कोंकणीचो पुष्कळ प्रयोग केलो जावंक जाय, तिचे शब्दवळीचो, शब्दरुपाचो आनी वाक्यबांधावळीचो; देखुन ज्ञानेश्वरी म्हळयार अेक वरतो शब्दकोश. परंत फुडल्या शेकडयांत राजकी आनी अर्थीक कारणां खातीर कोंकणीची आनी मराठीची गत वेगळी वरतली, म्हणजे तांची व्हाड अेक सारखी जावंक ना.

असले परिस्थितींत, म्हणजे कोंकणी भास मराठी भाशेहोअुन तीन शेकडयांक व्हडली ही गोष्ट मनांत धरुन, आनी ज्ञानेश्वरा वरोवन कोंकणीचें भांडार मराठी भाशेंत रिगलें जाल्यार, तीन बाब (cases) नर पतकरपाक शकताः– (१) कोंकणी आनी मराठी दोन वेगळे प्राकृतींतल्यान अुत्पन्न जाल्यो, पयली कोंकणी आनी मागिर तीन शेकडे अुपरांत मराठी, (२) कोंकणी आनी मराठी अेकेच प्राकृत आवयक जलमल्यो अुल्लेखलल्या दोन वेगळया काळार; आनी (३) मराठी कोंकणींतल्यान अरंभली आवयच्ये तीन अेकडयांचे पिरायेर. हो अेक कौतिक विषय भास शास्त्राच्या विद्यार्थ्यांक संशोधन करुन कोंकणी आनी मराठी भासांचीं पाळां अिंदो–आर्य भाशेंतल्यांन अुस्तुन काडपाक. ह्या वावरांत डॉ. अे. यम घाटगे, राष्ट्रकवी यम गोविंद पै आनी डॉ. वि. पि. चव्हाण हांच्या संशोधनांची मदत घेंव येता.

–प्रो. लु. आ. रोद्रीगिश

ವಿಚಾರ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಪ್ರಶ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಅರ್ಥಾನ್ ವಾಪುರ್ತಾತ್.

ಕಾಂಯ್ ಶಬ್ದ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್. ನಾಮ್. ವಿಶೇಷಣ್. ಸರ್ವ್‌ನಾಮ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಯಾಪದ್. ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾಂತ್ ಆನಿ ರಿಬೈರಾಂತ್ ಆಪಾಪ್ಲೆಂ ಖಾಶಾ ರೂಪ್ ದಾಖೊಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕರ್ತಾತ್. ಜ್ಯಾ ಕರ್ವಿಂ ಹಾಲಿಂ ಜಲ್ಮಾಕ್ ಆಯ್ಲಲಿ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಪೃಷ್ಟಿ ಪಾವ್ಲಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸಾಂ ಮಧ್ಲೆಂ ವೆಗ್ಳೆಪಣ್ ಸ್ಪಷ್ಟ್‌ಪಣಿ ದಿಸೊಂಕ್ ಲಾಗ್ತಾ. ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ. ಜ್ಞಾ-ಅಂತ್ ಆತ್ಮಾ. ಆಮುಲಾ. ಗುಢಾ. ಘಾಣಾ. ಚಾಂಪಾ. ದಾದುಲಾ, ರವಾ. ಆದಿ. ಆನಿ ರಿ-ಅಂತ್ ಆತ್ಮೊ, ಆಮುಲೊ. ಗುಢಿ. ಘಾಣೊ, ಚಾಂಪೊ. ದಾದುಲೊ, ರವೊ. ಆದಿ ಜಾತಾತ್ : ಜ್ಞಾ-ಅಂತ್ ಉಣಾ-ಣಿ-ಣೆಂ, ಗೊಮ್ಟಾ-ಟಿ-ಟೆಂ. ಠಾಉವಾ-ವಿ-ವೆಂ, ಆದಿ ಆನಿ ರಿ-ಅಂತ್ ಉಣೊ-ಣಿ-ಣೆಂ. ಗೊಮ್ಟೊ-ಟಿ-ಟೆಂ, ಠಾವೊ-ವಿ-ವೆಂ, ಆದಿ ಜಾತಾತ್: ಜ್ಞಾ-ಅಂತ್ ಆಂಕ್ಣೆಂ. ಉಡ್ಣೆಂ, ಕಥ್ಣೆಂ. ಚಾಲ್ಣೆಂ ಝಾಂಕ್ಣೆಂ. ನಿವಾರ್ಣೆಂ, ವಿಚಾರ್ಣೆಂ, ವೆಚ್ಣೆಂ, ಸಮರ್ಪ್ಣೆಂ. ಸೆವ್ಣೆಂ ಆದಿ. ಆನಿ ರಿ-ಅಂತ್ ಆಂಕಿತಾಂ. ಉಡ್ತಾಂ. ಕಥಿತಾಂ, ಚಾಲ್ತಾಂ. ಝಾಂಕಿತಾಂ. ನಿವಾರ್ತಾಂ. ವಿಚಾರ್ತಾಂ, ವೆಚ್ತಾಂ ಸಮರ್ಪಿತಾಂ. ಸೆವಿತಾಂ, ಆದಿ ಜಾತಾತ್. ಮರಾಠಿ ಭಾವ್‌ವಚನ್ (infinitive) ಣೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಂಕ್. ದೆಖಿಕ್ ಆಂಕ್ಣೆಂ ಆನಿ ಆಂಕುಂಕ್.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ೧೩ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಪೂರ್ಣ್ ಫುಲಾರ್ ಪಾವ್ಲಿ ತೆನ್ನಾಂ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾನ್. ಆಪ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸ್ ಘಡುನ್ ಹಾಡ್ಪಾಚ್ಯಾ ವರಿಷ್ಟ್ ಕಾಜ್-ಕಾಮಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಪುಷ್ಕಳ್ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ತಿಚೆ ಶಬ್ದ್‌ವಳಿಚೊ. ಶಬ್ದ್‌ರುಪಾಚೊ ಆನಿ ವಾಕ್ಯ್‌ಬಾಂಧಾವಳಿಚೊ: ದೆಖುನ್ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ವರ್ತೊ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್. ಪರಂತ್ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್. ರಾಜಕೀ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ಖಾತಿರ್. ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿಚಿ ಗತ್ ವೆಗ್ಳಿ ವರ್ತ್ಲಿ. ಮ್ಹಣ್ಜೆ ತಾಂಚಿ ವ್ಹಾಡ್ ಏಕ್‌ಸಾರ್ಕಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ.

ಅಸಲ್ಯೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂತ್. ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಮರಾಠಿ ಭಾಶೆ ಹೊಉನ್ ತೀನ್ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಹಡ್ಲಿ ಹಿ ಗೋಷ್ಟ್ ಮನಾಂತ್ ಧರುನ್. ಆನಿ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಾ ವರೊವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಭಾಂಡಾರ್ ಮರಾಠಿ ಭಾಶೆಂತ್ ರಿಗ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತೀನ್ ಬಾಬ್ (Cases) ತರ್ ಪತ್‌ಕರ್ಪಾಕ್ ಶಕ್ತಾ:—೧. ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ದೋನ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಜಾಲ್ಯೊ, ಪಯ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮಾಗಿರ್ ತೀನ್ ಶೆಕ್ಡೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮರಾಠಿ; ೨. ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಎಕ್ಯೆಚ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಆವಯ್ಕ್ ಜಲ್ಮಲ್ಯೊ, ಉಲ್ಲೆಖ್ಲಲ್ಯಾ ದೋನ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್; ಆನಿ ೩. ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆರಂಭ್ಲಿ ಆವಯ್ಚ್ಯೆ ತೀನ್ ಶೆಕ್ಡಾಂಚ್ಯೆ ಪಿರಾಯೆರ್. ಹೊ ಏಕ್ ಕೌತಿಕ್ ವಿಷಯ್ ಭಾಸ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಕರುನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸಾಂಚಿಂ ಪಾಳಾಂ ಇಂದೊ-ಆರ್ಯ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಸ್ತುನ್ ಕಾಡ್ಪಾಕ್. ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಡಾ॥ ಎ. ಎಮ್. ಘಟ್ಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಯೆಮ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಆನಿ ಡಾ॥ ವಿ. ಪಿ. ಚಾವ್ಹಾಣ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ. ಸಂಶೋಧನಾಂಚಿ ಮದತ್ ಘೆಂವ್‌ಯೆತಾ.

—ಪ್ರೊ॥ ಲು. ಆ. ರೊದ್ರೀಗಿಶ್

कोंकणी अकादमी कित्याक ?

कोंकणीचे वाडीचे नदरेन कांय मुळावे वावर अजून जांवक नात. ते रोखडया-रोखडे आमी हातांत घेवंक जाय.

देखीक:

१. कोंकणीच्या वेगळ्या थळाव्या आनी जातीय रूपांचो अभ्यास.

२. कोंकणीच्ये म्हणी आनी वाक्प्रचार हांचो अभ्यास.

३. सोळाव्या शेकडया पसून आतां मेरेनच्या काळांत कोंकणीच्या रूपांत जे बदल घडून आयल्यात तांच्या नेमांचो अभ्यास.

४. कोंकणीची कुडाळी, बारदेशी, अंत्रुजी, भतग्रामी, साश्टी, कारवारी, मंगळुरी, केरली अशीं कांय मुखेल थळावीं रूपां आसात. त्या भायर किरिस्तांवांचें आनी हिन्दूचें अशीं दोन सांप्रदायिक रुपां आसात. हिन्दूत परत बामणांची शेटींची, वाणयांची, गावडयांची, नायकांची अशीं आनीक कांय जातीय रूपां आसात. भाशे-शास्त्र ह्या रूपांक Idiolects आनी Dialects म्हणटा.

हांचो, सारको, भाशे-शास्त्राक धरून, अभ्यास जाले बगर कोंकणीचें नीज आमच्या लक्षांत येवपाचें ना.

विशेक वर्सां पयलीं 'कोंकणी टेक्स्ट सोसायटी' सुरू करून आमी हो भाशेचो मुळावो अभ्यास करचो अशें डॉ०. सुमित्र मंगेश कत्रे हांणीं आमकां सुचयल्लें. अजून मेरेन तो कोणेय सारको करूंक ना. ताका आतां कळाव लावंक जायना.

५. कोंकणीच्यो म्हणी म्हळयार कोंकणी समाजाचो इतिहास. आयज मेरेन जें कितें आमी सोंसलां, भोगलां आनी पळेलां तें सगळें आमकां ह्या म्हणींच्या हारशांत दिश्टी पडटा.

पन्नास-साठ वर्सांपयलीं मों. दाल्गाद हांणीं म्हणींचें एक पुस्तक आमकां दिल्लें. त्या भायर चव्हाण आनी ताल्मकी ह्या दोगां बुदवंतांनींय कोंकणी म्हणी पुंजावन आमच्या मुखार दवरल्लेल्यो.

ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾದಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೆ ವಾಡಿಚ್ಯೆ ನದ್ರೆನ್ ಕಾಂಯ್ ಮುಳಾವೆ ವಾವ್ರ್ ಅಜೂನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾತ್. ತೆ ರೊಕ್ಡ್ಯಾ-ರೊಕ್ಡೆ ಆಮಿಂ ಹಾತಿಂ ಘೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್.

ದೆಖಿಕ್:—

೧. ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಥಳಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಜಾತೀಯ್ ರುಪಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್

೨. ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ಯೊ ಆನಿ ವಾಕ್‌ಪ್ರಚಾರ್ ಹಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್.

೩. ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಪಾಸೂನ್ ಆತಾಂ ಮೆರೆನ್‌ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ರುಪಾಂತ್ ಜೆ ಬದಲ್ ಘಡೂನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ನೇಮಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್.

೪. ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಕುಡಾಳಿ. ಬಾರ್ದೇಶಿ. ಅಂತ್ರುಜಿ. ಭತಗ್ರಾಮಿ. ಸಾಶ್ಟಿ. ಕಾರ್ವಾರಿ. ಮಂಗ್ಳುರಿ. ಕೇರಳಿ. ಅಶಿಂ ಕಾಂಯ್ ಮುಖೆಲ್ ಥಳಾವಿಂ ರುಪಾಂ ಆಸಾತ್. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಆನಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಚೆಂ ಅಶಿಂ ದೋನ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ರುಪಾಂ ಆಸಾತ್. ಹಿಂದ್ವಾಂತ್ ಪರತ್ ಬಾಮ್ಣಾಂಚಿ. ಶೆಟಿಂಚಿ. ವಾಣ್‌ಯಾಂಚಿ. ಗಾವ್ಡ್ಯಾಂಚಿ. ನಾಯ್ಕಾಂಚಿ ಅಶಿಂ ಆನಿಕ್ ಕಾಂಯ್ ಜಾತೀಯ್ ರುಪಾಂ ಆಸಾತ್. ಭಾಶೆ-ಶಾಸ್ತ್ರ ಹ್ಯಾ ರುಪಾಂಕ್ Idiolects ಆನಿ Dialects ಮ್ಹಣ್ಟಾ.

ಹಾಂಚೊ. ಸಾರ್ಕೊ. ಭಾಶೆ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಕ್ ಧರುನ್. ಅಭ್ಯಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಬಗರ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ನೀಜ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲಕ್ಷಾಂತ್ ಯೆವ್ಪಾಚೆಂ ನಾ.

ವೀಸ್ ಏಕ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಯ್ಲೆಂ 'ಕೊಂಕಣಿ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಸೊಸಾಯ್ಟಿ' ಸುರು ಕರೂನ್ ಆಮಿಂ ಹೊ ಭಾಶೆಚೊ ಮುಳಾವೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರ್ಚೊ ಅಶೆಂ ಡಾ॥ ಸುಮಿತ್ರ್ ಮಂಗೆಶ್ ಕತ್ರೆ ಹಾಂಣೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಸುಚಯ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಅಜೂನ್ ಮೆರೆನ್ ತೊ ಕೊಣೆಂಚ್ ಸಾರ್ಕೊ ಕರುಂಕ್ ನಾ. ತಾಕಾ ಆತಾಂ ಕಳಾವ್ ಲಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾ.

೫. ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ಯೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್. ಆಯ್ಚ್ ಮೆರೆನ್ ಜೆಂ ಕಿತೆಂ ಆಮಿಂ ಸೊಸ್ಲಾಂ ಭೊಗ್ಲಾಂ ಆನಿ ಪಳೆಲಾಂ ತೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಹ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆರ್ಶ್ಯಾಂತ್ ದಿಷ್ಟಿಕ್ ಪಡ್ಟಾ.

ಪನ್ನಾಸ್-ಸಾಟ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಮೊ॥ ದಾಲ್ಗಾದ್ ಹಾಂಣೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯಾಂಚೆಂ ಏಕ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ದಿಲ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಚವ್ಹಾಣ್ ಆನಿ ತಾಲ್ಮಕೀ ಹ್ಯಾ ದೊಗಾಂ ಬುದ್ವಂತಾಂನಿಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ಯೊ ಪುಂಜಾವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮುಕಾರ್ ದವರ್ಲ್ಲೆಲ್ಯೊ.

म्हणी पुंजावप वेगळें आनी पुंजायल्ल्या म्हणीवेल्यान कोंकणी मनशाचो आनी समाजाचो इतिहास विमकावन सांगप वेगळें. समाजशास्त्राचे नदरेन ह्या अभ्यासाक खूब व्हड मोल आसा.

होय अभ्यास कळाव लायनासतना जावंक जाय.

६. तीच गजाल कोंकणी वाक्प्रचारांची–Idioms

खंयचेय भाशेची तांक तिच्या वाक्प्रचारांचेर आदारून उरता. भाशेची सोबीतकायय तांचेरूच आदारून आसता.

कोंकणीचे वाक्प्रचार एकटांय करूंक जाय हें अजून मेरेन एकल्याकय येवजूंक ना.

७. पुर्तुगेज येवचे पयलीं कोंकणींत बरोवपाची चाल गोंयांत आशिल्ली. फादर थॉमस स्टीफन्सच्या मराठी 'क्रिस्त पुराणाचो' अंतर्गत पुरावो मुखार करून 'कोंकणींत बरोवपाची चाल आशिल्ली' अशें म्हणूंयेता कित्याक ह्या मराठी पुराणांत कोंकणी उतरां भरसून तांत्रें 'कवित्व सोंपें' करता आसताना 'सांपुचेयां कविश्वरांच्या रितु प्रमाणें आपणें तशें केलां अशें एक सूचक वाक्य तो तातूंत घालता. ते मुस्तींतले कवी कोंकणींत बरयताले जावंये. तशें आसूं वा नासूं. ते मुस्तींतलीं कांय पुस्तकां प्रो. पांडुरंग पिसुर्लेकारांक पुर्तुगालांत मेळिल्लीं मात खरें. ब्रागांतले लायब्रेरींत ७७१, ७७२, ७७३ नंब्ररच्या बाडांत कांय कोंकणी आनी मराठी हस्तलिखितां आसात अशें तांणीं बरोवन दवल्लां. पणजेच्या नॅशनल लायब्रेरींत आशिल्लो दियोगु रिबैरूचो कोश हो कोंकणीचो सगळ्यांत पोरणो कोश अशें जें आमी मानतात तें खरें न्हय, ताचेय आदलो एक कोश आपणें हाडला अशें पिसुर्लेकारांनी आमकां जायते खेपो सांगिल्लें.

तांचेकडेन कृष्णदास शामाचींय कांय कोंकणी पुस्तकां आशिल्लीं. तांतल्या 'रघुनाथाच्या वंशाची कथा' ह्या पुस्तकांचीं कांय पानां तांणींच एकल्या कडल्यान उतरावन आमकां धाडून दिल्लीं तीं आमचेकडेन आसात.

पिसुर्लेकार सगळीं बाडां हांगा घेवन आयिल्ले काय कितें खबर ना. इतलें खरें कि जें कितें ते घेवन आयिल्ले तें आयज खंयच पळोवंक मेळना.

ಮ್ಹಣ್ಹೊ, ಪುಂಜಾವಪ್ ವೆಗ್ಳೆಂ ಆನಿ ಪುಂಜಾಯ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯಾಂವೆಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ಸಮಾಜಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ವಿಸ್ಕಾವ್ನ್ ಸಾಂಗಪ್ ವೆಗ್ಳೆಂ. ಸಮಾಜ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯೆ ನದ್ರೆನ್ ಹ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಕ್ ಖೂಬ್ ವ್ಹಡ್ ಮೊಲ್ ಆಸಾ.

ಹೊಯ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕಳಾವ್ ಲಾಯ್‌ನಾಸ್ತ್ನಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್.

೬. ತೀಚ್ ಗಜಾಲ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್‌ಪ್ರಚಾರಾಂಚಿ—Idioms

ಖಂಯ್ಚೆಯ್ ಭಾಶೆಚಿ ತಾಂಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ವಾಕ್‌ಪ್ರಚಾರಾಂಚೆರ್ ಆಧಾರೂನ್ ಉರ್ತಾ. ಭಾಶೆಚಿ ಸೊಬಾಯ್ ತಾಂಚೆರೂಚ್ ಆಧಾರೂನ್ ಆಸ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿಚೆ ವಾಕ್‌ಪ್ರಚಾರ್ ಎಕ್ಟಾಂಯ್ ಕರೂಂಕ ಜಾಯ್ ಹೆಂ ಅಜೂನ್ ಮೆರೆನ್ ಎಕ್ಲಾಕ್‌ಯ್ ಯೆವ್ಜೂಂಕ್ ನಾ.

೭. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ಚಾಲ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಫಾದರ್ ಥೊಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸಾಚಾ ಮರಾಠಿ 'ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರಾಣಾಚೊ' ಅಂತಗರ್ತ್ ಪುರಾವೊ' ಮುಖಾರ್ ಕರೂನ್ 'ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ಚಾಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ' ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣೂಂಯೆತಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಹ್ಯಾ ಮರಾಠಿ ಪುರಾಣಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾಂ ಭರ್ಸೂನ್ ತಾಂಚೆಂ 'ಕವಿತ್ವ ಸೊಂಪೆಂ' ಕರ್ತಾ ಆಸ್ತಾನಾ 'ಸಾಂಪುಚೆಯಾಂ ಕವೀಶ್ವರಾಂಚ್ಯಾ ರಿತು ಪ್ರಮಾಣೆ' ಆಪ್ಣೆಂ ತಶೆಂ ಕೆಲಾಂ ಅಶೆಂ ಎಕ್ ಸೂಚಕ್ ವಾಕ್ಯ್ ತೊ ತಾಂತುಂತ್ ಘಾಲ್ತಾ. ತ್ಯಾ ತೆಂಪಾಚೆ ಕವಿ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ಬರಯ್ತಾಲೆ ಜಾಂವ್ಯೆತ್. ತಶೆಂ ಆಸೂಂ ವಾ ನಾಸೂಂ, ತ್ಯಾ ತೆಂಪಾಚಿಂ ಕಾಂಯ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರೊ॥ ಪಾಂಡುರಂಗ್ ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕಾರಾಂಕ್ ಪುರ್ತುಗಾಲಾಂತ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿಂ ಮಾತ್ರ್ ಖರೆಂ. ಬ್ರಾಗಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಲಾಯ್‌ಬ್ರೆರಿಂತ್ ೭೭೧, ೭೭೨, ೭೭೩ ನಂಬರ್ಚ್ಯಾ ಬಾಡಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಹಸ್ತ್‌ಲಿಖಿತಾಂ ಆಸಾತ್ ಅಶೆಂ ತಾಣಿಂ ಬರೊವ್ನ್ ದವರ್ಲ್ಲಾಂ. ಪಣ್ಜೆಚ್ಯಾ ನೆಶನಲ್ ಲಾಯ್‌ಬ್ರೆರಿಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ದಿಯೊಗು ರಿಬೈರುಚೊ ಕೋಶ್ ಹೊ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಪೊರ್ಣೊ ಕೋಶ್ ಅಶೆಂ ಜೆಂ ಆಮಿಂ ಮಾನ್ತಾಂವ್ ತೆಂ ಖರೆಂ ನ್ಹಯ್, ತಾಚೆಯ್ ಆದ್ಲೊ ಏಕ್ ಕೋಶ್ ಆಪ್ಣೆಂ ಹಾಡ್ಲಾ ಅಶೆಂ ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕಾರಾಂನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ತೆ ಪಾವ್ಟಿ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ.

ತಾಂಚೆಕಡೆನ್ ಕೃಷ್ಣದಾಸ್ ಶಾಮಾಚೆಂಯ್ ಕಾಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ರಘುನಾಥಾಚ್ಯಾ ವಂಶಾಚಿ ಕಥಾ' ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚಿಂ ಕಾಂಯ್ ಪಾನಾಂ ತಾಣೆಂಚ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಉತ್ರಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಧಾಡುನ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ತಿಂ ಆಮ್ಚೆಕಡೆನ್ ಆಸಾತ್.

ಪಿಸುರ್ಲೆಂಕಾರ್ ಸಗ್ಳಿಂ ಬಾಡಾಂ ಹಾಂಗಾ ಘೆವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಕಾಯ್ ಕಿತೆಂ, ಖಬರ್ ನಾ, ಇತ್ಲೆಂ ಖರೆಂ ಕಿ ಜೆಂ ಕಿತೆಂ ತೆ ಘೆವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ತೆಂ ಆಯ್ಜ್ ಖಂಯ್‌ಂಚ್ ಪಳೊಂವ್ಕ್ ಮೆಳನಾ.

तें सगळें आमी कोणाकूय पुर्तुगालाक धाडून मायक्रोफिलम करून हांगा हाडूंक जाय. ताचे वयल्यान पुर्तुगेज येवचे पयलीं कोंकणीचें रूप कशें आशिल्लें तें खंयच्या नेमांक लागून बदल्लें, हाचो अभ्यास आमकां करूंक मेळटलो. हो अभ्याव खूब गरजेचो.

हो महत्वाचो आनी मुळावो वावर साहित्य अकादमी करपाची ना वा सरकारय करपाचो ना. हो वावर स्वतंत्र 'कोंकणी अकादमी'कच हातांत घेवचो पडटलो.

कोंकणीची चळवळ आतां मेरेन कोंकणीक हकाची सुवात जोडून दिवपा खातीर आशिल्ली. ह्या कामाक कोंकणी भाशा मंडळ आमकां पुरो जातालें. ह्या मुखावयली कोंकणीची चळवळ शंबर वर्सांची कोंकणीची वाड धा वर्सांभितर घडोवन हाडपाची आसची पडटली त्या कामाक आमकां आमची अशी एक स्वतंत्र कोंकणी अकादमीच जाय.

—चंद्रकांत केणी

ತೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಆಮಿಂ ಕೊಣಾಕೂಯ್ ಪುರ್ತುಗಾಲಾಕ್ ಧಾಡೂನ್ ಮ್ಯಕ್ರೊ ಫಿಲ್ಮ್ ಕರೂನ್ ಹಾಂಗಾ ಹಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್. ತಾಚ್ಯೆ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣೆಚೆಂ ರೂಪ್ ಕಶೆಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ, ತೆಂ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾ ನೇಮಾಂಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಬದಲ್ಲೆಂ, ಹಾಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕರುಂಕ್ ಮೆಳ್ಟಲೊ. ಹೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಖೂಬ್ ಗರ್ಜೆಚೊ.

ಹೊ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಆನಿ ಮುಳಾವೊ ವಾವ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾದಮಿ ಕರ್ಪಾಚಿ ನಾ ವಾ ಸರ್ಕಾರ್‌ಯ್ ಕರ್ಪಾಚೊ ನಾ. ಹೊ ವಾವ್ರ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾದಮಿ'ಕ್‌ಚ್ ಹಾತಾಂತ್ ಘೆವ್ಚೊ ಪಡ್ಟಲೊ.

ಕೊಂಕಣೆಚಿ ಚಳ್ವಳ್ ಅತಾಂ ಮೆರೆನ್ ಕೊಂಕಣೆಕ್ ಹಕ್ಕಾಚಿ ಸುವಾತ್ ಜೊಡೂನ್ ದಿವ್ಪಾ ಖಾತಿರ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ, ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶಾ ಮಂಡಳ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಪುರೊ ಆಸ್ಲ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ಮುಖಾರ್, ವಯ್ಲಿ ಕೊಂಕಣೆಚಿ ಚಳ್ವಳ್ ಶೆಂಬರ್ ವರ್ಸಾಂಚಿ ಕೊಂಕಣೆಚಿ ವಾಡ್ ಧಾ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಘಡೊವ್ನ್ ಹಾಡ್ಪಾಚಿ ಆಸ್ಚಿ ಪಡ್ಟಲಿ. ತ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಅಮ್ಚಿ ಅಶೀ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾದಮಿಚ್ ಜಾಯ್.

—ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಕೇಣಿ,

— + —

ಬರೊವ್ಪಾಚ್ಯೆ ರಿತಿಂತ್ ಎಕ್ವಟಾಚಿ ವಾಟ್

(ಅನುಸ್ವಾರ್ ಖಂಯ್ ಘಾಲ್ಚೊ)

"ಮೊಲಾದೀಕ್ ಜಾಣ್ವೆಕಾಯ್ ಜೊಡ್ಪಾಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ದಿಂವ್ಕ ವಿಕಾಸ್ಲಲ್ಯೆ ಭಾಶೆಂತ್ ಬರಯ್ಲಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಜಾಯ್, ಆನಿ ವಿಕಾಸ್ಲಲಿ ಭಾಸ್, ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ಪಯ್ಲೊಂ, ಎಕ್‌ರುಪೀ ಬರಯ್ಲಲಿ ಭಾಸ್ ಜಾಂವ್ಕ ಜಾಯ್." ನಾಂವ್‌ವಸ್ತ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಕ್ತಾ, ಫ್ರಾ॥ ಜೆ. ಆ. ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸಾನ್ ಉಚಾರ್ಲಲೊ ಹೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಮಾನೂನ್ ಘೆಂವ್ಕ ಫಾವೊ. ಹೊ ಶೆವಟ್ ಜೊಡ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್, ರೊಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರೊವ್ಚಿ ರೀತ್ ಎಕ್‌ರುಪೀ ಕರ್ಚ್ಯೆ ಖಾತೀರ್ ತಾಣಿಂ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾದ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ್" ಹೆಂ ಮೊಲಾದೀಕ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಾಂ.

ತಶೆಂಚ್ "ಭಾಶೆಕ್ ಶುದ್ಧ್ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್ ಯೆವ್ಪಾಚ್ಯೆ ನದ್ರೇನ್" ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶಾ ಮಂಡಳಾನ್ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಬರಯ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ದಿಂವ್ಕ ೨೨ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶುದ್ಧ್ ಲಿಖಿನಾಚೆ ನೆಮ್" ಛಾಪೂನ್ ಪರ್ಗಟಾಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಯ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಂಯ್ ನೆಮ್ ಘಡ್ಲಲೆ ಮೆಳನಾತ್. ಜಗ್ವೆಗ್ಳೆ ಬರೆಂವ್ಪಿ ವೆಗ್ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಮನಾಕ್ ಲಾಗ್ತಾ ತ್ಶೆ ಪರಿಂ ಬರಯ್ತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ತರ್ನೆ ಬರೊವ್ಪಿ, ಗುರು ನಾಸ್ಲಲ್ಯಾ ಮತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಶಿಸಾಂ ಭಾಶೆನ್, ಖೆರಿತ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಘುಸ್ಪಗೊಂದಳಾ ಮದೆಂ ಸಾಮ್ಕಿ ವಾಟ್ ಸೊದೂನ್ ಸಾಂಸ್ಪತಾತ್. ಭಾಶೆಕ್ ಶುದ್ಧ್ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್ ದಿವ್ಚೆ ಖಾತೀರ್ ಖೆರಿತ್ ನೆಮ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ಮಾನೂನ್ ಘೆತಾತ್.

ಅನುಸ್ವಾರ್ ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ಪದ್ಧತ್—ಹೊಯ್ ಪ್ರಸ್ನ್ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಘುಸ್ಪಗೊಂದಳಾಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್

ದುಬಾವ್ ನಾ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಶೆವರಿ ಆವ್ಚಿ ಭಾಸ್‌ಯ್ ನಾಕ್ಯಾಂ ಉಚ್ಚಾರಾಂನಿ ಭರ್ಲ್ಲಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯುಂಯೆತ್. ಪುಣ್ ತೀ 'ನಾಕ್‌ಕಾತ್ರಿ ಶಿಂಬ್ರಿ ಭಾಸ್' (nasal brogue) ನ್ಹಯ್. ದೆಖೂನ್ ನಾಕಾ ಥಂಯ್ಸರ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘಾಲೂನ್ ತಿಚೆಂ ಸುರೂಪ್ ಭಂಗಯ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್ ಸಾಂಬಾಳುಂಕ್ ಜಾಯ್.

ಹೊ ವಿಶಯ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಾಯೆನ್ ವಿಸ್ಕೂನ್ ಪಳೆತಚ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಮನಾಕ್ ಸಾರ್ಕೊ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂ ಮುಖಾರ್ ದವರೂನ್ ಹ್ಯಾ ಲೆಖನಾ ವರ್ವಿಂ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ಏಕ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೀತ್ ಥಾರ್‍ಯಾರ್ ಘಾಲುಂಕ್ ದಾರ್ ಉಗ್ತೆಂ ಜಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಂವ್ಡೆತಾಂ.

೧. ಧಾತುಂತ್ಲೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಮುಳಾವ್ಯೊ, ಉತ್ರಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ರುಪಾಂತ್ ವಾ ಧಾತುಂತ್ ಆಸ್ಲಲೊ, ನಾಕ್ಯೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ತಾಚ್ಯಾಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ರುಪಾಂನಿ ತಸೊಚ್ ತಗ್ತಾ:

ದೆಂಪ್–ದೆಂಪ್ತಾ, ದೆಂಪ್ಲ್ಯಾ, ದೆಂಪ್ಲೆ, ದೆಂಪ್ತಲೊ, ದೆಂಪ್ಚೆ……
ಬಾಂದ್–ಬಾಂದ್ತಾ, ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾ, ಬಾಂದ್ಲೆ, ಬಾಂದ್ತಲೊ,
ಮುಳಾವ್ಯಾ ರುಪಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಥಳಾವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಆಸಾತ್. ತೆಯ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ಕಾಳಾರುಪಾಂನಿ ವಾ ವಿಭಕ್ತಿ–ರುಪಾಂನಿ ತಶೆಚ್ ತಗ್ತಾತ್. ದೆಖೀಕ್:—

ಮಂಗ್ಳೂರೀ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್	(ಗೊಂಯಾಂತ್
	(
(ಸಿ.ಮಿ.ಚ್ಯಾ ಶಬ್ದ್ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ರುಪಾಂ)	((ದಾಲ್ಗಾದಾಚ್ಯಾ ಶಬ್ದ್ ಕೊಶಾಂತ್ಲಿಂ ರುಪಾಂ)
	(
ಹಾಸ್–ಹಾಸ್ತಾ, ಹಾಸ್ಲೊ, ಹಾಸ್ಚೆ	(ಹಾಂಸ್–ಹಾಂಸ್ತಾ, ಹಾಂಸ್ಲೊ, ಹಾಂಸ್ಚೆ
ಘಾಸ್–ಘಾಸ್ತಾ, ಘಾಸ್ಲೊ, ಘಾಸ್ಚೆ	(ಘಾಂಸ್–ಘಾಂಸ್ತಾ, ಘಾಂಸ್ಲೊ, ಘಾಂಸ್ಚೆ

ನಾವಾಂ

ಘಾಟ್ (ghat) ಘಾಂಟ್ (bell)	(ಘಾಂಟ್ (ghat, bell)
ಘಾಸ್ (a bite)	(ಘಾಂಸ್ (a bite)
	(ಘಾಸ್ = trouble

ಗೊರೂಂ, ತಾಂತೀಂ, ಕೆಳೆಂ—ಅಸಲ್ಯಾಂ 'ಊಂ', 'ಊಂ' ವಾ 'ಎಂ'ನ್ ಸೊಂಪ್ಲಲ್ಯಾ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ನಾವಾಂಕ್ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲೊ ನೇಮ್ ಲಾಗು ಜಾಯ್ನಾ. ತಾಂಚೊ ಸೊಂಪ್ಯಾಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಏಕವಚನಾಂತ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸಾ, ಸಾಮಾನ್ಯ ರುಪಾಂತ್ ನಾ: ರೂಂ–ರುವಾ, ಗೊರೂಂ–ಗೊರ್ವಾ, ತಾಂತೀಂ–ತಾಂತಿಯಾ, ಕೆಳೆಂ–ಕೆಳ್ಯಾ, ದೆಣೆಂ–ದೆಣ್ಯಾ, ಲೊಣೆಂ–ಲೊಣಿಯಾ.

೨. ನಾವಾಂ ಆನಿ ವಿಶೆಷಣಾಂ ಬರಾಬರ್ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಙ, ಞ, ಣ, ನ, ಮ—ಹಾಂಕಾಂ ನಾಕ್ಯಾಂ ವ್ಯಂಜನಾಂ (nasal consonants) ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಂಜನಾಂನಿ ಸೊಂಪ್ತಾತ್:

(ತೊ) : ಮಾವ್, ವಾಣಿ (weaver, spider, ಸಾಳಿಯೊ) ಧನಿ, ಮೊನೊ, ಮಹಿನೊ, ಘಾಣೊ, ಮೆವ್ಲೊ, ಕಾಣೊ, ಕಾನ್, ಪಾನ್, ಬಾಣ್.

(ತಿ) : ಮಾಮಿ, ಧನಿನ್, ವ್ಹನಿ, ಕರ್ಣಿ, ಕಾಣಿ, ಸಾಯ್ಬಿಣ್, ಭಯ್ಣ್, ವ್ಹಾಣ್, ಸೂನ್.

(ತೆಂ) : ರಾನ್, ವಾನ್, ಖಾಣ್, ರೀಣ್, ಕೊಟ್ರುಂಞ್…… ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹೀಂ ಉತ್ರಾಂ ಉಚ್ಚಾರ್ತಾನಾ ನಾಕ್ಯೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಜಾಂವ್ಕಚ್ ಜಾಯ್. ಪುಣ್ ತೊ ತ್ಯಾ ವ್ಯಂಜನಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ಜಾಯ್ನಾ. ದೆಖೂನ್ ತಾಂಕಾಂ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಜೊಡೂನ್ ಧನಿಂ, ಮೊನೊಂ, ಘಾಣೊಂ, ಮಾಮಿಂ, ವ್ಹನಿಂ, ಕಾಣೆಂ ……ಆನಿ ಅನೇಕವಚನ್: ಕಾಣಿಯೊಂ, ರಾಣಿಯೊಂ, ಸುನೊಂ, ಭಯ್ಣಿಂ…… ಅಶಿಂ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಲಾಂಬವ್ಲಲೊ—ನಾಕ್‌ಕಾತ್ರೊ ಶಿಂಬ್ರೊ (nasal brogue) ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೀ ನಾವಾಂಕ್ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ರೂಪ್ ಯೆತಾ.

ಬದಲ್ಚಿ ವಿಶೆಶಣಾಂಚೊ ಸೊಂಪ್ತೊ ಸ್ವರ್ ಲಿಂಗಾವಚನಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಬದಲ್ತಾ—ಬರೊ, ಬರಿ, ಬರೆಂ, ಬರೆ, ಬರ್‍ಯೊ, ಬರೀಂ, ಕಾಳೊ, ಕಾಳಿ…… ಶೆವ್ಟಾಚೆಂ ವ್ಯಂಜನ್ ನಾಕ್ಯೆಂ ಆಸ್ತಾನಾಯ್ ಸೊಂಪ್ತೊ ಸ್ವರ್ ತ್ಯಾಚ್ ನೇಮಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಬದ್ಲೂನ್ ಬರೊವ್ನ್ಯೆ: ಮೊನೊ, ಮೊನಿ, ಮೊನೆಂ, ಮೊನೆ, ಮೊನ್ಯೊ ಮೊನೀಂ ಉಣೊ, ಉಣಿ, ಉಣೆಂ,; ಉಣೆ, ಉಣ್ಯೊ, ಉಣೀಂ, ರಿಕಾಮೊ (ಕಾಮ್ ನಾಸ್ಲೊ), ರಿಕಾಮಿ, ರಿಕಾಮೆಂ; ರಿಕಾಮೆ……

ನಾವಾಂಚೊಯ್ ಸೊಂಪ್ತೊ ಸ್ವರ್ ತಾಂಚೆಂ ಲಿಂಗ್ ಆನಿ ವಚನ್ ಸೂಚಯ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಮನಾಂತ್ ಧರುಂಕ್ ಜಾಯ್.

ಸೊಂಪ್ತೊ ಸ್ವರ್	ದೆಖಿಕ್ ಉತರ್		ಸೂಚಯ್ತಾ ಲಿಂಗ್	ವಚನ್
ಒ	(ತೊ)	ಕಾಣೊ	ಪುಲ್ಲಿಂಗ್	ಏಕ.
ಎ	(ತೆ)	ಕಾಣೆ	ಪು.	ಅನೇ.
ಈ	(ತೀ)	ರಾಣಿ	ಸ್ತ್ರೀ.	ಏಕ.
ಇಯೋ	(ತ್ಯೊ)	ರಾಣಿಯೋ	ಸ್ತ್ರೀ.	ಅನೇ.
ಎಂ	(ತೆಂ)	ದೆಣೆಂ	ನಪು.	ಏಕ.
ಊಂ	(ತೆಂ)	ಗೊರೂಂ	,,	,,
ಈಂ	(ತೆಂ)	ತಾಂತಿಂ	,,	,,
ಈಂ	(ತೀಂ)	ದೆಣಿಂ	,,	ಅನೇ.
ವಾಂ	(ತೀಂ)	ಗೊರ್ವಾಂ	,,	,,
ಇಯಾಂ	(ತೀಂ)	ತಾಂತಿಯಾಂ	,,	,,

ನಾವ್ ಮೊನ್ಯಾ 'ಅ'ನ್ ವಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಸ್ವರಾನ್ ಸೊಂಪ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ರುಪಾಂತ್ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ ಏಕವಚನಾಂತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ನಾ, ಆನೇಕವಚನಾಂತ್ ಆಸಾ.

(ತೊ) ಮಾಮ್—ಮಾಮಾ।ನ್, ಮಾಮಾ।ಕ್, –ಜೊ
(ತೊ) ಧನಿ—ಧನಿಯಾ।ನ್, –ಕ್, –ಜೊ
(ತೀ) ಕಾಣಿ—ಕಾಣಿಯೆ।ನ್, –ಕ್, –ಚೊ
(ತೆಂ) ಕಾಮ್—ಕಾಮಾ।ನ್, –ಕ್, –ಜೊ

(ತೆ) ಮಾಮ್—ಮಾಮಾಂ।ನಿ, –ಕ್, –ಜೊ
(ತೆ) ಧನಿ—ಧನಿಯಾಂ।ನಿ, –ಕ್, –ಜೊ
(ತ್ಯೊ) ಕಾಣಿಯೊ—ಕಾಣಿಯಾಂ।ನಿ, –ಕ್, –ಚೊ
(ತೀಂ) ಕಾಮಾಂ—ಕಾಮಾಂ।ನಿ, –ಕ್, –ಜೊ

ಹೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಮನಾಂತ್ ಧರುಂಕ್ ಜಾಯ್

ಅನೇಕ್‌ವಚನಾಂತ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ರುಪಾಕ್ ಲಾಗ್ತಾ, ತೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಅನೇಕವಚನಾಸೂಚಕ್ ಕುರು ಜಾವ್ನ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ರುಪಾಜೊ ವೆಗ್ಳೊ ನಜೊ ತಸ್ಲೊ ಭಾಗ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಖುಂಕ್ ಫಾವೊ. ತ್ಯಾ ಖಾತೀರ್ ತೊ ವಿಭಕ್ತಿಕುಸಾಂ ಆದಿಂ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ನ್ಹಯ್: ಮಾಮಾಂನಿ, ಮಾಮಾಂಕ್, ಮಾಮಾಂಜೊ ಕಾಮಾಂಕ್, ಕಾಮಾಂಜೊ ಬರಯ್ಲ್ಯಾಂಪ್ ತ್ಯೆಚ್‌ಪರಿಂ: ಕಾಮಾಂನಿ ಬರೊವ್ಚೆಂ. 'ಮಾಮಾನಿಂ', 'ಕಾಮಾನಿಂ'—ಹೀಂ ಭಂಗ್ಲಲಿಂ ರುಪಾಂ ಮ್ಹಣ್ಯುಂಕ್ ಫಾವೊ.

(ಸುರೀ) ಸುರಿಯೊ, (ಖೊಲಿ) ಖೊಲಿಯೊ...... ಹ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೀ ಬಹುವಚನಾಂತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ನಾ. ತೀಂ ಕೊಣೂಚ್ 'ಸುರಿಯೊಂ', 'ಖೊಲಿಯೊಂ' ಬರಯ್ನಾತ್. ನಾಕ್ಯಾ ವ್ಯಂಜನಾನ್ ಸೊಂಪ್ಲಲ್ಯಾ ನಾಮಾಂಕ್‌ಯ್ ತೊಚ್ ನೇಮ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ: ರಾಣೀ–ರಾಣಿಯೊ, ಕಾಣಿಯೊ, ಧನಿಯೊ, ಮಾಮಿಯೊ. ದೆಖೂನ್ 'ರಾಣಿಯೊಂ' ತಾಜೆಂ ಭಂಗ್ಲಲೆಂ ರೂಪ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ತೀಂ ಉಚ್ಚಾರ್ತಾನಾ ಕೆದ್ನಾ ಕೆದ್ನಾ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ ಆಯ್ಕುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ ತೊ ನಾಕ್ಯಾ ಉಚ್ಚಾರ್ ತ್ಯಾ ನಾಕ್ಯಾ ವ್ಯಂಜನಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಯೆತಾ. ಪುಣ್ ತಾಂಚೊ ಸೊಂಪ್ತೊ ಸ್ವರ್ 'ಒ'–ಧಾಂಕ್ತೊ, ಉಗ್ತೊ ನ್ಹಯ್. ದೆಖೂನ್ ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ 'ಒ'–ದೀರ್ಘ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಅಧಿಕ್ ಬರೆಂ.

೩. ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಜಾಯ್ತಿಂ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂ 'ಈಂ', 'ಊಂ', 'ಎಂ'— ಹ್ಯಾ ಸ್ವರಾಂ ಆನಿ ಅನುಸ್ವಾರಾಂನಿ ಸೊಂಪ್ತಾತ್: ಮೊತೀಂ, ತಾರೂಂ, ಸಾರೆಂ......

ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾಚೆಂ ವ್ಯಂಜನ್ ನಾಕ್ಯೆಂ ಆಸ್ತಾನಾಯ್ ತಾಚೆ ಬರಾಬರ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘಾಲೂನ್ ತ್ಯಾಂ ನಾಮಾಂಚೆಂ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ರೂಪ್ ಸಾಂಬಾಳುಂಕ್ ಜಾಯ್:

ಏಕವಚನ್	ಅನೇಕವಚನ್
(ತೆಂ) ದೆಣೆಂ, ನಿಪ್ಣೆಂ, ಸುಣೆಂ	(ತೀಂ) ದೆಣೀಂ, ನಿಪ್ಣೀಂ, ಸುಣೀಂ

ಅನುಸ್ವಾರ್ ಗಳೊವ್ನ್, ದೆಣೆ, ನಿಪ್ಣೆ, ಸುಣೆ...... ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಕ್ 'ಕಾಣೆ, ಮೆಪ್ಣೆ (ತೆ) ಅಸಲ್ಯಾ ಪುಲ್ಲಿಂಗೀ ಬಹುವಚನೀ ನಾಮಾಂಚೆಂ ರೂಪ್ ಯೆತಾ; ತೊ ಸುಣೊ–ಚೆಂ ಬಹುವಚನ್ –ತೆ ಸುಣೆ (dogs), ದೆಣಿ, ನಿಪ್ಣಿ, ಸುಣಿ ಹಾಂಕಾಂ ಕಾಣಿ, ಮೆಪ್ಣಿ, ದೆಂಪ್ಣಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೀ ಏಕವಚನೀ ನಾಮಾಂಚೆಂ ರೂಪ್ ಯೆತಾ. ತಾಂಚೆ ಬರಾಬರ್ "ತೀ" ಚಲ್ತಾ: ತೀ ಕಾಣಿ, ಮೆಪ್ಣಿ. ನಪುಂಸಕಲಿಂಗೀ ಅನೇಕ್‌ವಚನ್ಯಾಚಾ 'ತೀಂ' ಕ್ ಅನುಸರೂನ್, ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲಾವ್ನ್, ತೀಂ ದೆಣೆಂ, ನಿಪ್ಣಿಂ...... ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತಾಂಚೆಂ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ರೂಪ್ ಉಗ್ತೆಂ ಆನಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ದಿಸ್ತಾ.

ಮೊನ್ಯಾ 'ಅ'ನ್ ಸೊಂಪ್ಲಲಿಂ ನಪುಂಸಕ್‌ಲಿಂಗೀ ನಾಮಾಂ ಬಹುವಚನಾಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ವಿಭಕ್ತಿ–ರುಪಾಂನಿ (ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಂ ತೂಯ್) ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘೆತಾತ್. ಪಾಕ್–ಪಾಕಾಂ, ಕಲ್ರ್–ಕಲ್ರಾಂ, ತ್ಯೆಚ್ ಪರಿಂ: ಭಾಣ್–ಭಾಣಾಂ, ಖಾಣ್–ಖಾಣಾಂ, ರಾನ್ – ರಾನಾಂ, ಪಾನ್ – ಪಾನಾಂ, ನಾಮ್ – ನಾಮಾಂ, ಕೊಟ್ರುಂಞ್–ಕೊಟ್ರುಂಞಾಂ......

೪. ಸರ್ವನಾಮಾಂಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಪುರುಶ್	ಸರ್ವನಾಮ್ ಪಯ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್ (ಮೂಳ್)	ವಿಭಕ್ತಿ ರುಪಾಂ ತಿಸ್ರಿ	ಚೌತಿ	ಸವಿ
೧.	ಹಾಂವ್	ಹಾಂ	ಹಾಂವೆಂ		
		ಮಾ	ಮ್ಹಜ್ಯಾನ್	ಮ್ಹಾಕಾ	ಮ್ಹಜೊ
	ಆಮಿ	ಆಮ್	ಆಮಿಂ	ಆಮ್ಕಾಂ	ಆಮ್ಚೊ
೨.	ತೂಂ	ತು	ತುವೆಂ	ತುಕಾ	ತುಜೊ
	ತುಮಿ	ತುಮ್।	ತುಮಿಂ	ತುಮ್ಕಾಂ	ತುಮ್ಚೊ
೩.	ತೊ, ತೆಂ	ತಾ।	ತಾಣೆಂ	ತಾಕಾ	ತಾಚೊ
	ತೀ	ತಿ।	ತಿಣೆಂ	ತಿಕಾ	ತಿಚೊ
	ತೆ, ತ್ಯೊ, ತೀಂ	ತಾಂ।	ತಾಂಣೀಂ	ತಾಂಕಾಂ	ತಾಂಚೊ

ಹಾಂವ್ (ಸಂಸ್ಕೃತ್ 'ಅಹಮ್') ಹಾಂತ್ಲೆಂ 'ಹ' ಆನಿ 'ಮ್' ವಿವಿಧ್ ರುಪಾಂನಿ ದಿಸ್ತಾ. ಹಾಂವೆಂ (ಮೂಳ್ಚ್ಯಾ ರುಪಾಕ್ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲಾವ್ನ್) ಆನಿ ಯೆರಾಂ ವಿಭಕ್ತಿಂನಿ 'ಮ್ಹ' ವಾ 'ಮ್ಹಾ'ಕ್ ಪ್ರತ್ಯಯ್ ಲಾವ್ನ್. ದುಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಚೆಂ 'ತೂಂ' ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್ ತು|– ಘೆವ್ನ್ ಹ್ಯಾ 'ದೆಂಟಾಕ್' ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ್ ಲಾಗ್ತಾತ್. ತ್ಶೆಂಚ್ ಪರಿಂ 'ತೊ' ಆನಿ 'ತೆಂ'ಚೆಂ ತಾ|– ಆನಿ 'ತಿ'ಚೆಂ 'ತಿ|–' ಅನೇಕ್‌ವಚನಾಂತ್ ತಾಂ|– ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಕುಸಾಂ ಲಾಗ್ತಾತ್: ತಾಂಣಿ, ತಾಂಕಾಂ, ತಾಂಚೊ… ಅನುಸ್ವಾರ್ ಅನೇಕವಚನಾಚ್ಯಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ರುಪಾಕ್‌ಚ್ ಲಾಗ್ತಾ ದೆಖೂನ್ ತೊ 'ತಾ' ಬರಾಬರ್ ವಿಭಕ್ತಿಕುಸಾಂ ಜೊಡ್ಚೆ ಆದಿಂ ಬರೊಂವ್ಚೊ, ಉಪ್ರಾಂತ್ ನ್ಹಯ್!

ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಂತ್ 'ಆವಿ', ಅನುಸ್ವಾರ್ ನಾಸ್ತಾನಾ; ತಿಸ್ರೆ ವಿಭಕ್ತಿಂತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲಾವ್ನ್: 'ಆವಿಂ' ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ವಿಭಕ್ತಿರೂಪ್ ಒಳ್ಕುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತಾ.

ಹಾಂವ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಂ—ಹಾಂವೆಂ ಕಾಮ್ ಕೆಲೆಂ
ಆವಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾಂವ್—ಆವಿಂ ಕಾಮ್ ಕೆಲೆಂ.
ತೊ, ತಿ, ತೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾ—ತಾಣೆಂ, ತಿಣೆಂ, ಕಾಮ್ ಕೆಲೆಂ
ತೆ, ತ್ಯೊ, ತೀಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್—ತಾಂಣಿ ಕಾಮ್ ಕೆಲೆಂ.
ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಮತ್ತಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ:

ತಾಂಣೀ, ರಾಮಾಂನೀ, ಗಾಂವಾಂನೀ, ಮುಯೊಂನೀ, ಘರಾಂನೀ… ಅಶೆಂ ಶೆವಟಾಕ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ತಾ. ಹಾಚಿ ಫೊಡ್ನಿಶಿ ತೊ ಅಪ್ಲ್ಯಾ ಕೊ. ವ್ಯಾ. ಬಾಂದಾವಳಿಂತ್ ೪೨ ಪಾನಾರ್ ದಿತಾ. ಸರ್ ಭಾಂಡಾರ್‌ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಮತ್ತಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ 'ಣಿ'ಕ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಜೊಡೂನ್: 'ತಾಂಣೀಂ', 'ಹಾಂಣೀಂ' ಬರೊವ್ಚೆಂ. ಪುಣ್ 'ತಾ' ಆನಿ 'ಣಿ' ಮದ್ಲೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಗರ್ಜೆಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳೆ ಒಳ್ಖತಾತ್.

೫. ನ್ಹಯ್‌ಕಾರೀ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಹಯ್‌ಕಾರ್	ನ್ಹಯ್‌ಕಾರ್
ಹಾಂವ್ ಆಸಾಂ, ಆವಿ ಆಸಾಂವ್, ತೂಂ ಆಸಾಯ್, ತುಮಿ ಆಸಾತ್	ಹಾಂವ್ ನಾಂ, ಆವಿ ನಾಂವ್, ತೂಂ ನಾಯ್, ತುಮಿ ನಾತ್
ತೊ, ತಿ, ತೆಂ ಆಸಾ	ತೊ, ತಿ, ತೆಂ ನಾ
ತೆ, ತ್ಯೊ, ತೀಂ ಆಸಾತ್	ತೆ, ತ್ಯೊ, ತೀಂ ನಾತ್

ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಆಸಾ, ತಾಚ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ನಾ. ಕಾರಣ್ ತೀಂ ನ್ಹಯ್‌ಕಾರೀ ರುಪಾಂ: ಆಸಾಂ, ಆಸಾ…… ಹ್ಯಾ ಹಯ್‌ಕಾರೀ ರುಪಾಂಕ್ 'ನ' ಲಾವ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್:
ನ + (ಆಸಾಂ—ಆಹಾಂ—ಆಆಂ) ಆಂ = ನಾಂ
ನ + (ಆಸಾ—ಆಹಾ—ಆಆ—) ಆ = ನಾ.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ್ ರಿತಿಕ್ ಲಕ್ಷ್ ದಿವ್ನ್ ಬರಯ್ತಾನಾ: ತೊ ನಾ, ತೂಂ ನಾಯ್, ತೊ ನಾ, ಆವಿ ನಾಂವ್, ತುಮಿ, ತೆ ನಾತ್ ಅಶೆಂಚ್ ಬರೊವ್ಚೆಂ.

೬. ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಶಣೀ ರುಪಾಂಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ವೇಗ್, ಸರ್ಗ್, ಧ್ಯಾನ್, ಮನ್, ಸಂಸಾರ್…… ಅಸ್ಲಿಂ ನಾಮಾಂ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ವಾ ಸಾತ್ವ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಂತ್ ಘಾಲೂನ್ ತಾಂಚೊ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೆಶಣೀ ಪ್ರಯೋಗ್ ಜಾತಾ:

ವೆಗೀಂ, ಸರ್ಗೀಂ, ಧ್ಯಾನೀಂ, ಮನೀಂ, ಸಂಸಾರೀಂ…… ತೆದ್ನಾ ತಾಂಕಾಂ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲಾಗ್ತಾ. ತ್ಶೆಂಚ್ ಪರಿಂ ನೆಣಾರ್‌ಪಣೀಂ, ಭೂಂವ್ತಣೀಂ ಸೊಂಪೆಪಣೆಂ, ತಾಂತ್ಲೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಗಳೊವ್ನ್ ನೆಣಾರ್ಪಣಿ, ಸೊಂಪೆಪಣಿ, ಧ್ಯಾನಿ, ಮನಿ, ಸರ್ಗಿ, ಸಂಸಾರಿ…… ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೀ ಏಕವಚನೀ ವಾ ವಿಶೆಶಣೀ ರೂಪ್–ಆನಿ ಅರ್ಥ್ ಯೆತಾ; ತಾಂಚೆಂ ರೀತ್, ವೆಳ್, ಸುವಾತ್ ದಾಖೊವ್ಚಿ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಶಣೀ ರೂಪ್ ನಪಯ್ತ್ ಜಾತಾ.

೭. ಘೊಡ್ಯಾ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ರುಪಾಂಚೊ ಅನುಸ್ವಾರ್

ಧಾತೂಕ್ 'ಚೊ, ಚಿ, ಚೆಂ, ಚೆ, ಚ್ಯೊ, ಚೀಂ'—ಹಿಂ ಕುಸಾಂ ಲಾವ್ನ್ ವಿದ್ಯರ್ಥ್ ಘಡ್ತಾತ್. ಮಾಗ್–ಮಾಗ್ಚೊ, ಕರ್–ಕರ್ಚೊ ಧಾಂವ್–ಧಾಂವ್ಚೊ……

ಧಾತೂ 'ಅಯ್' 'ಆಯ್' ವಾ 'ವ್'ನ್ ವಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಸ್ವರಾನ್ ಸೊಂಪ್ತಾನಾ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ರುಪಾಂತ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘಾಲ್ಚಿ ಚಾಲ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಂ ಮದೆಂ ಚಾಲು ಆಸಾ:

ಉಲಯ್–ಉಲೊಂವ್ಚೊ, ಬರಯ್–ಬರೊಂವ್ಚೊ, ರಾವ್–ರಾಂವ್ಚೊ, ಜೆವ್–ಜೆಂವ್ಚೊ, ಖಾ–ಖಾಂವ್ಚೊ, ಜಾ–ಜಾಂವ್ಚೊ ದಿ–ದಿಂವ್ಚೊ, ಧೂ–ಧುಂವ್ಚೊ, ಘೆ–ಘೆಂವ್ಚೊ.

ತರಿಪುಣ್ ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ್ ಹೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲೆಖಾ ಭಾಯ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಭಾಯ್ರ್ ಉಡೊವ್ನ್: ಜೆವ್ಚೊ, ಖಾವ್ಚೊ, ದಿವ್ಚೊ, ಧುವ್ಚೊ, ಘೆವ್ಚೊ…… ಅಶೆಂಚ್ ಬರಯ್ತಾ ಆನಿ ಅಶೆಂ (ವ್ಯಾ. ೧೫೩ ಪಾನಾರ್) ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ಧಾತುಂಕ್ ಏಕ್‌ಚ್ ಆನಿ ತೊಚ್ ನೇಮ್ ಲಾಗು ಕರ್ತಾ.

"ಧಾತೂಕ್ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ಕುಸಾಂ ಲಾಯ್ತಾನಾ, 'ಯ' ಸೊಡೂನ್ ಮೊನ್ಯಾ 'ಅ'ನ್ ಸೊಂಪಿಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾತೂಂತ್ ಕಸಲೊಚ್ ಬದಲ್ ಜಾಯ್ನಾ. ದೆಖೀಕ್: ಮಾಗ್ + ಚೊ = ಮಾಗ್ಚೊ, ಧಾಂವ್ + ಚೊ = ಧಾಂವ್ಚೊ, 'ಯ'ನ್ ಸೊಂಪಿಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾತೂಂತ್ 'ಯ'ಚೆಂ 'ವ' ಜಾತಾ. ದೆಖೀಕ್: ರೋಯ್ + ಚೊ = ರೊವ್ಚೊ, ಲಾಯ್ + ಚೊ = ಲಾವ್ಚೊ……

ಆ, ಈ, ಊ, ಏ ಆನಿ 'ಐ'ನ್ ಸೊಂಪಿಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾತುಂಕ್ 'ವ'ಚಿ ಭರ್ ಪಟ್ಟಾ. ದೆಖೀಕ್: ಖಾ+ಜೊ=ಖಾ+ವ+ಜೊ=ಖಾವ್ಲ್ಯೊ. ಹೇಚ್ ಭಾಶೆನ್ ದಿವ್ಲ್ಯೊ, ಧುವ್ಲ್ಯೊ, ಫೇವ್ಲ್ಯೊ ಹೀಂ ರುಪಾಂ ಜಾತಾತ್. 'ಐ'ನ್ ಸೊಂಪಿಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾತೂಂಕ್ ಕುಸಾಂ ಲಾಯ್ತಾನಾ 'ಐ'ಚೊ 'ಓ' ಜಾತಾ. ದೆಖೀಕ್: ಉಲೈ+ಜೊ=ಉಲೊ+ವ+ಜೊ=ಉಲೊವ್ಲ್ಯೊ.

'ಆಮಿೊ ಕರುಂಯಾಂ' ಹೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನ್ಹಯ್. ಕರುಂ(ಕ್)+ಯಾ-ಹೀಂ ದೊನೂಯ್ ಜೊಡುನ್ 'ಕರುಂಯಾ' ಜಾತಾ. ತಾಕ್ತೀನ್ ಉಲಯ್ತಾನಾ ಅನುಸ್ವಾರಾಚೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ ಯೆತಾ ಜಾಯ್ತ್. ಪುಣ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ್ ರಿತಿನ್ ಲಕ್ಷ್ ದೀವ್ನ್, ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ 'ಕರುಂಯಾ' ಚಡ್ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ದಿಸ್ತಾ.

ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ಪದ್ಧತ್ ಏಕ್ರುಪೀ ವಾಟೆನ್ ಥಾರಾವ್ಚೆ ಖಾತೀರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾಯ್ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಹೊ ನೆಮ್ ಮಾನೂನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಮಿೊಂಯ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಸೊಡುನ್ ತ್ಯೆಚ್ ಪರಿಂ 'ಖಾವ್ಲ್ಯೊ', 'ದಿವ್ಲ್ಯೊ'...... ಬರೊವ್ಚೆಂ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಚೆಂ ಬಹುವಚನೀ ರೂಪ್ 'ತಾಂಣಿ', 'ಹಾಂಣಿ' ಬರೊವ್ಚೆಂ ಕಿ ಡಾ॥ ಭಂಡಾರ್ಕಾರ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾ ತಶೆಂ: 'ತಾಂಣೆಂ', 'ಹಾಂಣೆಂ' ಬರೊವ್ಚೆಂ? ಹೆ ಪ್ರಸ್ನ್ ಬಾರ್ಕಾಯೆನ್ ತೊಲೂನ್ ಆನಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯೆನ್ ತರ್ಕೂನ್ ಎಕ್ವಟಾನ್ ಏಕಾ ನಿರ್ಣಯಾಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ರಾಜ್-ರಾಸ್ತೊ ನೀಟ್ ಕರುಂಕ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ತಲೆಂ.

•

೮. ಧಾತು-ಅವ್ಯಯಾಂಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಅನುಸ್ವಾರ್

'ಚಲ್ತಾಂ ಚಲ್ತಾಂ ಜಾಲಿ ರಾತ್', 'ಚಲ್' ಧಾತುಚೆಂ ಅಪೂರ್ಣ್ ಧಾತುವಿಶೆಶಣ್: 'ಚಲತ್' ಜಾತಾ. ಹಾಕಾ 'ಆಂ' ಅವ್ಯಯ್ ಲಾವ್ನ್ (ಚಲತ್+ಆಂ) 'ಚಲ್ತಾಂ' ರೂಪ್ ಜಾಲಾಂ. ಹೊ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಸಾಂಬಾಳುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹಾಕಾ ದುಭಾವ್ ನಾ. ಪುಣ್ 'ಚಲ್ತಾನಾ' ವಾ 'ಚಲ್ತನಾ', 'ಚಲ್ತಾಸ್ತಾನಾ' 'ವಾ ಚಲ್ತಾಸ್ತನಾ' ಅಶಿಂ 'ಚಲತ್' ಅಪೂರ್ಣ್ ಧಾತು ವಿಶೆಶಣಾಕ್ ಆನಾ।ಅನಾ, ಆಸ್ತಾನಾ। 'ಆಸ್ತನಾ'—ಹೀಂ ಅವ್ಯಯಾಂ ಲಾಯ್ತಾನಾ ಪ್ರೊ॥ ಜೊ. ಆ. ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಕೆದ್ನಾ, ಜೆದ್ನಾ, ತೆದ್ನಾ—ಹಾಂಕಾಂಯ್ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಲಾಂವ್ಕ್ ಫಾವೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೊಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ-ನಾದ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಹೊಯ್ ವಿಶಯ್ ತರ್ಕೂನ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಫಾವೊ.

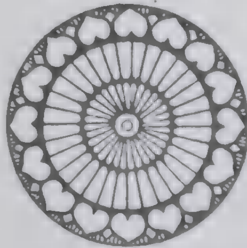
ನಾವ್‌ಪದ್, ಸರ್ವನಾವ್, ವಿಶೆಶಣ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೆಶಣೀ ರುಪಾಂ ಅನುಸ್ವಾರ್ ಘೆವ್ನ್ ವಾ ಘೆನಾಸ್ತಾನಾ ಕಶಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಬಸ್ತಾತ್ ಆನಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಕ್ ದಿಸ್ತಾತ್ ತೆಂ ಹ್ಯಾ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಂನಿ ವ್ಯಕ್ತ್ ಜಾತಾ.

ತಾಣೆಂ (೩ ವಿಭಕ್ತಿ) ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ ಉಣೆಂ ಜಾಲೆಂ.

ತಾಂಣಿ (೩ ವಿಭಕ್ತಿ ಅನೇಕ) ಕಾಣೆ ಧಾ ಫೆತ್ಲೆ; ಆಟ್ ಆಣೆ ಉಣೆ ಪಡ್ಲೆ.

ಮೊಗರ್ಲ್ಯಾಕ್ ತೆ ಆಟ್ ಆಣೆ ದೆಣೆ (=ದೆವೆ) ಜಾಲೆ. ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಪಾಂವ್ಕ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಬರಾಬರ್ ಪಾವ್ಣೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಭೋವ್ ಶಾಣೆ. ನವ್ರ್ಯಾಕ್ ಆಪೊವ್ಣೆಂ (ನಪು.) ದಿವ್ಚ್ಯಾಕ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾತ್ ತಾಚೆ ಮೆವ್ಣೆ. ಅಶೆಂ ಆಪೊವ್ಣೆಂ ದಿತಲ್ಯಾ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ನಾಂವ್ ದಿತಾತ್ "ಆಪೊವ್ಣೆ".

—ಮಾ॥ ಫಿಲಿಪ್ ನಜರೆತ್.

दोन दिवे

दिवे दोन पेटयल्यात हांवें
काळके राती तुजि वाट उज्वाडांक्क
एक दिवो तेलाचो आनी दुसरो मोगाचो
मेजार आसा एक–ताची वात मिणमिणता
वाऱ्याच्या हुयेलीक तो हालता धलता
खिण्भर प्रकासभरीत–दुसरे घडिये
पालवोंक जाता सलवोन वाऱ्यालागीं !
तेल ताचें सुकोन आयलें–अबळे अपाय !
केन्ना तो पालवत कोण नेणा
मेटां तुजीं त्वरित काडगो
दिव्याचें धैर ना–तो जर मोरत
तुका लाभतोलो काळोकी स्वागत
मेटां तुजीं काडगो त्वरित

○ ○ ○ ○ ○

दुसरो दिवो काळजांतलो–तो पालवंचो न्हय
तांतु भर्लीं तेल
तुज्या येण्याच्या आतुरायेच्चें
जेन्ना पर्यांत ही आतुराय
काळजांत उरतेली–दिवो जळतोलो
तुज्या चंचल मनाचें वारें जांव
म्हज्या निरासेचें वादाळ जांव
तो दिवो पालवोंचें ना
उर्बेचीं मेटां तुजीं
मोगाचो दिवो म्हजो
राकतात त्या मिलनाक
मेटां तुजीं काडगो त्वरित
उर्बेचें तेल वोतुन वोचत
मोगा दिवो फुटोन वचत

–जे. बी. मोरायस

ದೋನ್ ದಿವೆ

ದಿವೆ ದೋನ್ ಪೆಟಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಹಾಂವೆಂ
ಕಾಳ್ಕೆ ರಾತಿ ತುಜಿ ವಾಟ್ ಉಜ್ವಾಡಾಂವ್ಕ್
ಏಕ್ ದಿವೊ ತೆಲಾಚೊ ಆನಿ ದುಸ್ರೊ ಮೊಗಾಚೊ
ಮೆಜಾರ್ ಆಸಾ ಏಕ್—ತಾಚಿ ವಾತ್ ಮಿಣ್ಮಿಣ್ತಾ
ವಾರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹುಯೆಲಿಕ್ ತೊ ಹಾಲ್ತಾ ಧಲ್ತಾ
ಖಿಣ್ ಭರ್ ಪ್ರಕಾಸ್‌ಭರಿತ್—ದುಸ್ರ್ಯೆ ಘಡ್ಯೆ
ಪಾಲ್ವೊಂಕ್ ಜಾತಾ ಸಲ್ವೊನ್ ವಾರ್ಯಾಲಾಗಿಂ
ತೆಲ್ ತಾಚೆಂ ಸುಕೊನ್ ಆಯ್ಲೆಂ—ಅಬ್ಳೆ ಅಪಾಯ್ !
ಕೆದ್ನಾಂ ತೊ ಪಾಲ್ವತ್ ಕೊಣ್ ನೆಣಾ
ಮೆಟಾಂ ತುಜಿಂ ತ್ವರಿತ್ ಕಾಡ್‌ಗೊ
ದಿವ್ಯಾಚೆಂ ಧ್ಯೆರ್ ನಾ—ತೊ ಜರ್ ಮೊರತ್
ತುಕಾ ಲಾಭ್ತೊಲೊ ಕಾಳೊಕಿ ಸ್ವಾಗತ್
ಮೆಟಾಂ ತುಜಿಂ ಕಾಡ್‌ಗೊ ತ್ವರಿತ್.

○ ○ ○ ○

ದುಸ್ರೊ ದಿವೊ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ಲೊ—ತೊ ಪಾಲ್ವಂಚೊ ನ್ಹಯ್
ತಾಂತುಂ ಭರ್ಲಾಂ ತೆಲ್
ತುಜ್ಯಾ ಯೆಣ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆತುರಾಯೆಚೆಂ
ಜೆದ್ನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹಿ ಆತುರಾಯ್
ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಉರ್ತ್ಲಿ—ದಿವೊ ಜಳ್ತೊಲೊ
ತುಜ್ಯಾ ಚಂಚಲ್ ಮನಾಚೆಂ ವಾರೆಂ ಜಾಂವ್
ಮ್ಹಜ್ಯೆ ನಿರಾಸೆಚೆಂ ವಾದಳ್ ಜಾಂವ್
ತೊ ದಿವೊ ಪಾಲ್ವಂವ್ಚೆಂ ನಾ
ಉರ್ಬೆಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ತುಜಿಂ
ಮೊಗಾಚೊ ದಿವೊ ಮ್ಹಜೊ
ರಾಕ್ತಾತ್ ತ್ಯಾ ಮಿಲನಾಕ್
ಮೆಟಾಂ ತುಜಿಂ ಕಾಡ್‌ಗೊ ತ್ವರಿತ್
ಉರ್ಬೆಚೆಂ ತೆಲ್ ವೊತುನ್ ವೊಚತ್
ಮೊಗಾ ದಿವೊ ಫುಟೊನ್ ವಚತ್.

—ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್.

— + —

सगळे दिवे पेटोवन जाल्या अुप्रांत

सगळे दिवे पेटोवन जाल्या अुप्रांत
म्हज्या हातांतल्या
एकसुऱ्या दिव्याकय वात लाय
जोत पेटय
हांव अुजवाडांत आसलों तरी, वात पेटय!

हांव अुजबाडांत आसलों तरी
सायबा,
गरज पडल्यार म्हाकाय तूं पेटय
म्हज्यांतल्या अुजवाडांत
तूंच म्हजो हात धरून
म्हज्या जिणेमांडार तूंच म्हाका भेटय!
पेटय पेटय, सगळेच दिवे पेटय
दिवलेन दिवली, पण्टेन पण्टी
वातीन वात
चोंयशीं सगळेंच पेटय,
पेटय पेटय
सुर्या चंद्राकय लज जायत
अशे भाशेन म्हाका पेटय, तुका पेटय
मळबांतल्या मळबाक पेटय
शेतांतले पालयेक पेटय
झाडाचे तेंगशेक पेटय,
खणींतल्या फातराक पेटय!
ह्या अथांग काळखेल्ल्या अुजवाडांत,
तूं रे सायबा,
आमकां पेटय, आमकां पेटय
आमकां अुजबाड भेटय
भेटय, भेटय, अुजबाडाकच आमकां भेटय!

—नागेश करमली

ಸಗ್ಳೆ ದಿವೆ ಪೆಟೊವ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್

ಸಗ್ಳೆ ದಿವೆ ಪೆಟೊವ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್
ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ಲ್ಯಾ
ಎಕ್ಸುರ್ಯಾ ದಿವ್ಯಾಕ್‌ಯ್ ವಾತ್ ಲಾಯ್
ಜ್ಯೋತ್ ಪೆಟಯ್
ಹಾಂವ್ ಉಜ್ವಾಡಾಂತ್ ಆಸ್ಲೊಂ ತರೀ, ವಾತ್ ಪೆಟಯ್ !

ಹಾಂವ್ ಉಜ್ವಾಡಾಂತ್ ಆಸ್ಲೊಂ ತರೀ
ಸಾಯ್ಬಾ,
ಗರಜ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಾಕಾಯ್ ತೂಂ ಪೆಟಯ್
ಮ್ಹಜ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಉಜ್ವಾಡಾಂತ್
ತೂಂಚ್ ಮ್ಹಜೊ ಹಾತ್ ಧರೂನ್
ಮ್ಹಜಾ ಜಿಣೇಮಾಂಡಾರ್ ತೂಂಚ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೆಟಯ್ !
ಪೆಟಯ್ ಪೆಟಯ್, ಸಗ್ಳೆಚ್ ದಿವೆ ಪೆಟಯ್
ದಿವ್ಲೆನ್ ದಿವ್ಲಿ, ಪಣ್ಟೆನ್ ಪಣ್ಟೀ
ವಾತೀನ್ ವಾತ್
ಚೊಂಯ್ಶಿಂ ಸಗ್ಳೆಂಚ್ ಪೆಟಯ್
ಪೆಟಯ್ ಪೆಟಯ್
ಸುರ್ಯಾ ಚಂದ್ರಾಕ್‌ಯ್ ಲಜ್ ಜಾಯ್ತ್
ಅಶೇ ಭಾಶೆನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಪೆಟಯ್, ತುಕಾ ಪೆಟಯ್
ಮಳ್ಬಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮಳ್ಬಾಕ್ ಪೆಟಯ್
ಶೆತಾಂತ್ಲೇ ಪಾಲ್‌ಯೆಕ್ ಪೆಟಯ್
ಝಾಡಾಚ್ಯೆ ತೆಂಗ್ಶೆಕ್ ಪೆಟಯ್
ಖಣೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಫಾತ್ರಾಕ್ ಪೆಟಯ್ !
ಹ್ಯಾ ಅಥಾಂಗ್ ಕಾಳ್ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಉಜ್ವಾಡಾಂತ್,
ತೂಂ ರೇ ಸಾಯ್ಬಾ,
ಆಮ್ಕಾಂ ಪೆಟಯ್, ಆಮ್ಕಾಂ ಪೆಟಯ್
ಆಮ್ಕಾಂ ಉಜ್ವಾಡ್ ಭೆಟಯ್
ಭೆಟಯ್ ಭೆಟಯ್, ಉಜ್ವಾಡಾಕ್‌ಚ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಭೆಟಯ್ !

—ನಾಗೇಶ್ ಕರ್ಮಲಿ

— x —

तुजे म्हजे मधें

मोगान तुका दिल्लो हात
तुवें म्हाका मारली लात
शीत आशिलें पेज जातच
बूद आयली तुका मात

मोगान तुका वेंग मारली
तुका तेन्ना नाका जाली
कुडिंतलो म्हजो प्राण वेतच
काडूं नाका दुखां झरी

जल्मा दिसा साडी हाडली
रागान तुवें ती लासली
तुज्या भावान भेट दिल्ली
हें कळतच तूं रडली

ती म्हाका पळेवन हासली
तूं रागान काळी जाली
तुका कांय खबर नाशिल्ली
ती म्हजी फुडली व्होनी

जेवणाक म्हजो अिश्ट आयल्लो
रागान तुवें मडकी फुटयली
काल तुजो भाव आयल्लो
मडकी फुटल्ल्यान अुपाशीं गेलो

हांवें तुका अिंगलीश शिकयतच
घरांत तुज्या अिंगलीश रिगली
खास आवयक भायर घालून
पोसके आवयक भितर हाडली

म्हजी तुका अुबगण येतच
दुसऱ्याची तुवें पाट धरली
ताणे तुका पाट करतच
म्हजी तुवें वाट राखली

म्हाका तुजेर राग ना
तुका म्हजेर मोग ना
हांव तुजो तूं म्हजी
हाची तुका काळजी ना

आमचे मधें जायतें जालां
जावपाचें सर्व जावन गेलां
सांगूंक गेल्यार लज दिसता
घरांतली घाण गांवांर वेता

बायले म्हजे अुघड दोळे
कितें जालां तें पळे
खंय पावलें आमचें घराणें
कोण कारण हाका सगळें ?

—प्रताप नायक

ತುಜೆ ಮ್ಹುಜೆ ಮಧೆಂ

ಮೊಗಾನ್ ತುಕಾ ದಿಲ್ಲೊ ಹಾತ್
ತುವೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಮಾರ್ಲಿ ಲಾತ್
ಶಿತ್ ಆಶಿಲ್ಲೆಂ ಪೆಜ್ ಜಾತಚ್
ಬೂದ್ ಆಯ್ಲಿ ತುಕಾ ಮಾತ್.

ಮೊಗಾನ್ ತುಕಾ ವೆಂಗ್ ಮಾರ್ಲಿ
ತುಕಾ ತೆನ್ನಾ ನಾಕಾ ಜಾಲಿ
ಕುಡಿಂತ್ಲೊ ಮ್ಹುಜೊ ಪ್ರಾಣ್ ವೆತಚ್
ಕಾಡುಂ ನಾಕಾ ದುಖಾಂ ಝುರಿ.

ಜಲ್ಮಾ ದಿಸಾ ಸಾಡಿ ಹಾಡ್ಲಿ
ರಾಗಾನ್ ತುವೆಂ ತಿ ಲಾಸ್ಲಿ
ತುಜ್ಯಾ ಭಾವಾನ್ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲಿ
ಹೆಂ ಕಳ್ತಚ್ ತೂಂ ರಡ್ಲಿ.

ತಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಪಳೆವ್ನ್ ಹಾಸ್ಲಿ
ತೂಂ ರಾಗಾನ್ ಕಾಳಿ ಜಾಲಿ
ತುಕಾ ಕಾಂಯ್ ಖಬರ್ ನಾಶಿಲ್ಲಿ
ತಿ ಮ್ಹುಜಿ ಫುಡ್ಲಿ ವ್ಹೊನಿ.

ಜೆವ್ಣಾಕ್ ಮ್ಹುಜೊ ಇಶ್ಟ್ ಆಯ್ಲ್ಲೊ
ರಾಗಾನ್ ತುವೆಂ ಮಡ್ಕಿ ಫುಟಯ್ಲಿ
ಕಾಲ್ ತುಜೊ ಭಾವ್ ಆಯ್ಲೊ
ಮಡ್ಕಿ ಫುಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಪಾಶಿಂ ಗೆಲೊ.

ಹಾಂವೆಂ ತುಕಾ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಶಿಕಯ್ತಚ್
ಘರಾಂತ್ ತುಜ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ರಿಗ್ಲಿ
ಖಾಸ್ ಆವಯ್ಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲುನ್
ಪೊಸ್ಕೆ ಆವಯ್ಕ್ ಭಿತರ್ ಹಾಡ್ಲಿ.

ಮ್ಹುಜಿ ತುಕಾ ಉಬ್ಗಣ್ ಯೆತಚ್
ದುಸ್ರ್ಯಾಚಿ ತುವೆಂ ಪಾಟ್ ಧರ್ಲಿ
ತಾಣೆ ತುಕಾ ಪಾಟ್ ಕರ್ತಚ್
ಮ್ಹುಜಿ ತುವೆಂ ವಾಟ್ ರಾಖ್ಲಿ.

ಮ್ಹಾಕಾ ತುಜೆರ್ ರಾಗ್ ನಾ
ತುಕಾ ಮ್ಹುಜೆರ್ ಮೊಗ್ ನಾ
ಹಾಂವ್ ತುಜೊ ತೂಂ ಮ್ಹುಜಿ
ಹಾಚಿ ತುಕಾ ಕಾಳ್ಜಿ ನಾ.

ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಜಾಯ್ತೆಂ ಜಾಲಾಂ
ಜಾವ್ಪಾಚೆಂ ಸರ್ವ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲಾಂ
ಸಾಂಗೂಂಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಲಜ್ ದಿಸ್ತಾ
ಘರಾಂತಲಿ ಘಾಣ್ ಗಾಂವಾರ್ ವೆತಾ.

ಬಾಯ್ಲ್ಯೆ ಮ್ಹುಜ್ಯೆ ಉಘಡ್ ದೊಳೆ
ಕಿತೆಂ ಜಾಲಾಂ ತೆಂ ಪಳೆ
ಖಂಯ್ ಪಾವ್ಲೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ಘರಾಣೆಂ
ಕೊಣ್ ಕಾರಣ್ ಹಾಕಾ ಸಗಳೆಂ?

—ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯ್ಕ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾತ್ರ್ಯಾ

ರಾಕ್ಣ್ಯೊ ಲೇಖಕ್ ಸಮ್ಮೇಳನ್:

ರಾಕ್ಣ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಏಕ್ ಲೇಖಕ್ ಸಮ್ಮೇಳ್ ೧೯೮೨ ಮೇ ೧೬ವೆರ್ ಫಾತಿಮಾ ರೆತಿರ್ ಮಂದಿರಾಂತ್ ಚಲ್ಲೊ. ಸುಮಾರ್ ವೀಸ್ ಲೇಖಕ್ ಹಾಜರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಮಾಲ್ಘಡೊ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾನ್ಹಾನ್ ಸಮ್ಮೇಳ್ ಉಗ್ತೊ ಕರ್ತಚ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಕೆನರಾ ಸಂಪರ್ಕ್ ಕೇಂದ್ರಾಚೊ ನಿರ್ದೇಶಕ್ ಮಾ॥ ಹೆನ್ರಿ ಸೊಜಾಚಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್‌ಪಣಾ ಖಾಲ್ ಏಕ್ ಸಭಾ ಚಲ್ಲಿ. ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಸಿಕೇರಾನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕೆಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾ॥ ಹೆನ್ರಿ ಸೋಜ್ ಬಾಪಾನ್ "ಬರವ್ಪಿ"—ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾ ವಯ್ರ್ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲೆಂ. ತರ್ನ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ತರ್ಬೆತಿ ದೀಂವ್ಕ್, ಫಾವೊ ತೊ ಧನ್ ಪರಿಹಾರ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ನಿಧಿ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಒದ್ಗಾವ್ನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ್ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ಪುಣಿ ಮುಕಾರ್ ಸರ್ಚಿ ಗರಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತರ್ಕ್ ಚಲ್ಲೆಂ.

ಶ್ರೀ ಎಡ್ಡಿ ಸಿಕೇರಿನ್ "ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಾಂ" ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯೊ. "ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಾಂ" ಕಶಿಂ ಸೊಡಂವ್ಚಿಂ, ತಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ಕಸೊ ಸಮ್ಜೊಂಚೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ಪರಿಣಾಮ್—ಹ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡೊ ವಿವರ್ ದಿಲೊ.

ಮಾ॥ ಜಿ. ಪಿ. ನಜ್ರೆತ್ ಬಾಪಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಭಾಷಣ್ ಕರೂನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಆಧಾರ್ಜ್ಯಾ ಚುಕಿ ದಾಕವ್ನ್ ದಿಲ್ಯೊ. ವ್ಯಾಕರಣಾಚಿಂ ಸೂತ್ರಾಂ ಎಕ್ಯೆ ಭಾಶೆಚೆ ರಯ್ಲ್ಲಾ ಪಾಟೆ ಜಾವ್ನ್‌ಸಾತ್ ದೆಕುನ್, ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೀಂ ಸೂತ್ರಾಂ ವಾಪರೂನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಂವ್ಕ್ ಫಾವೊ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.

ಪಣಜಿಂತ್ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೭ ಆನಿ ೨೮ ವೆರ್ ಚಲ್ಲಲ್ಯಾ ೧೪ ವ್ಯಾ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾನ್ಹ್—ಹಾಕಾ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ ಶ್ರೀ ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಪಿಂಟೊಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್‌ಪಣಾರ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಮಾ॥ ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರಾನ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾನ್ಹಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಮಾಹೆತ್ ದೀವ್ನ್ ತಾಕಾ ಫುಲಾಂಹಾರ್ ಅರ್ಪಿಲೊ. ಶ್ರೀ ಲಿಯೊ ಡಿ'ಸೋಜಾನ್ ಫುಲಾಂ ಫಳಾಂಚಿ ಕಾಣಿಕ್ ದಿಲಿ. ಶ್ರೀ ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಪಿಂಟೊನ್ ಲ್ಹಾಯೆಕ್ ಭಾಷಣ್ ಕರುನ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾನ್ಹಾಕ್ ಉಲ್ಲಾಸಿಲೆಂ.

ನಿಮಾಣೆ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾನ್ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿತಚ್ ಸಮ್ಮೇಳ್ ಸಂಪ್ಲೊ.

ಪೊಂಪೈ ಯಂಗ್‌ಸ್ಟರ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ಕೈಕಂಬ: ಹಾಂಗಾಂ ೧೯೮೧ ದಸೆಂಬರ್ ೨೦ ತಾರಿಕೆರ್ ಸಕಾಳಿಂ ಭಂವ್ತಣಿಚಾ ತೆರಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂ ಮಧೆಂ "ಅಂಗ್‌ಹೀನಾಂಚಿ ಉದರ್ಗತಿ" ಮ್ಹಳ್ಯಾ ವಿಷಯಾ ವಯ್ರ್ ಏಕ್ ಭಾಷಣ್ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಚಲಯ್ಲೊ. ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ೨೧ ಜಣಾಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ತ್ಯಾಚ್ ದೀಸ್ ದೊನ್ಪಾರಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಸಕಲ್ಯಾ ಆನಿ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಚಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಎಕೊಡ್ಯಾ, ದೊಡ್ಯಾ ಆನಿ ಜಮ್ಯಾಗಾಯನಾಂಚೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಗಾಯನ್ ಸ್ವರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ಗಾವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ೫೨ ಪದಾಂ ಗಾಯ್ಲಿಂ.

ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಚೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ದಿ॥ ವಿಕ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ರೋಲಿಂಗ್ ಶೀಲ್ಡ್ ೨೪ ಅಂಕೆ ಆಪ್ಣಾಯಿಲ್ಯಾ ಬಜ್ಪೆಚಾ ಸಾಂ ಜುಜೆ ಫಿರ್ಗಜೆಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ.

ದ್ವಿತೀಯ್ ರೋಲಿಂಗ್ ಶೀಲ್ಡ್ ೨೦ ಅಂಕೆ ಆಪ್ಣಾಯಿಲ್ಯಾ ಗುರ್ಪುರ್ಚ್ಯಾ ಪೊಂಪೈ ಫಿರ್ಗಜೆಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಬಹುಮಾನಾಂ ಹ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ಜೀಕ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚಲ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಫಾವೊ ಜಾಲಿಂ. ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ಜಿಕ್ಲಲ್ಯಾಂಕ್, ಕ್ಲಬ್ಬಾಚೊ ದಿರೆಕ್ತೊರ್ ಮಾ॥ ಬಾ॥ ಜಿ. ಎಲ್. ಡಿ'ಸೋಜಾನ್ ವೈಯುಕ್ತಿಕ್ ಬಹುಮಾನಾಂ ವಿತರಣ್ ಕೆಲಿಂ ಪೊಂಪೈ ಇಸ್ಕೊಲಾಚಿ ಹೆಡ್‌ಮೆಸ್ತ್ರೀಣ್ ಸಿಸ್ಟರ್ ಶೆಲ್ಮಾ, ಹಿಣೆಂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಾಂ ವಾಂಟ್ಲಿಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ್: ಹಿಚ್ಯಾ ಆಶ್ರಯಾ ಖಾಲ್ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಮಿನಿ ಹೊಲಾಂತ್, ಆಯ್ತಾರಾ ೧೯೮೨ ಮೇಯಾಚಾ ೩೦ ತಾರಿಕೆರ್ ಸಕಾಳಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಸಮ್ಮೇಳ್ ಚಲ್ಲೊ. ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ದಾಮೋದರ ಪ್ರಭುನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕರ್ತಚ್, ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊನ್ ದಿವ್ಟಿ ಪೆಟವ್ನ್ ಸಮ್ಮೇಳಾಚೆಂ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಷಣಾಂತ್ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಸಂಪಾದಕಾಂಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಎಕಾಚ್ ಥರಾಚಿ ಅಕ್ಷರ್‌ಮೆಳಾವಣ್ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಉಲೊ ದಿಲೊ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾಚಪ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಮೆಳೊನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಪ್ರಚಾರ್ ವಿಸ್ತಾರುಂದಿ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ಅಪೇಕ್ಷಾ ಉಚಾರ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಫುಡೆ ಯೆಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ಸ್ಥಿತಿಗತೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಅಖ್ಖ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ೩೬ ಲಾಖ್ ಲೋಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಕುಳಾರ್ ಗೋಂಯ್—ಹಾಂಗಾ ಥಾವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಕಾರಣಾಂಕ್ ಲಾಗೂನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ದೆಂವೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಲಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಅವಿಟ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜ್ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕಣಿ

ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿ ಖಾತಿರ್ ಶ್ರೀ ಅಲೆಕ್ಸ್ ಪಾಯ್ಸ್, ಶ್ರೀ ಪೆದ್ರು ಸೋಜ್ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞಸ್ ಹಾಂಣಿಂ ಕೆಲ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ವಾಖಣ್ಲೊ, ದುಸ್ರೆಂ ಮಹಾ ಝುಜ್ ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಂತರ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞ, ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬ್ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಜೊಕಿ ಸಂತಾನ್ ಆಲ್ವರಿಸ್—ಹಾಂಣಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆರ್ ವರ್ತೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಘಾಲಾ, ತಶೆಂಚ್ ಶ್ರೀ ವಾಸು, ಸಿರಿವಂತ್ ಆದಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿ ಸೆವಾ ಕೆಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.

ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆಕ್ ಥೊಡಿಂ ಯೋಜನಾಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಭಾವನ್ ಆನಿ ನಾಟಕಾಂ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಂಕ್ ಪಾವಾ ಸಾರ್ಕೆ ದುಡ್ವಾ ಸಹಾಯ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜೆಚೊ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆಂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಲೊ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾ॥ ಬಾಪ್ ಸಿಲ್ವೆಸ್ತರ್ ಮೊಂತೆರ್, ಶ್ರೀ ಎಮ್. ವಿ. ಪ್ರಭು, ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು, ಶ್ರೀ ಗಾಬ್ರಿಯೆಲ್ ಸೋಜ್, ಶ್ರೀ ಲೊರೆನ್ಸ್ ಲೋಬ್, ಮಾ॥ ಬಾಪ್ ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್, ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಭು—ಹಾಂಣಿಂ ಸಬಾರ್ ಸೂಚನಾಂ ದಿಲಿಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಲ್ಲಲ್ಯಾ ತರ್ಕಾ ನಂತರ್ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾನ್ ಅಕ್ಷರ್‌ಮೆಳಾವಣೆಚ್ಯಾ ಸವಾಲಾ ವಯ್ರ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರುನ್ ಏಕ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಘಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಮೆಟ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ" ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಠರಾವ್ ಮಾಂಡುನ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾ॥ ಬಾಪ್ ವೈಟಸ್ ಪ್ರಭುದಾಸ್—ಹಾಣೆಂ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿಲೆ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ್:–ಹಿಚಿ ಜೆರಾಲ್ ಜಮಾತ್ ೧೯೮೨ ಮೇ ೩೦ ತಾರಿಕೆರ್ ಆಯ್ತಾರಾ ಸಾಂಜೆರ್ ೩–೩೦ ಘಂಟ್ಯಾರ್ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಮಿನಿ ಹೊಲಾಂತ್ ಚಲ್ಲಿ. ಸುರ್ವಿಲೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಗೀತ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾನ್ ಗಾಯ್ತಾಚ್ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭುನ್ ವರ್ಸಾಚಿ ವರ್ದಿ ವಾಚ್ಲಿ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಭುನ್ ಖಜಾನ್ದಾರಾಚೆಂ ಲೇಕ್‌ಪಾಕ್ ವಾಚ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ನಂತರ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವರ್ಸಾಕ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಚೆ ಧಾ ಜಣ್ ವಾವ್ರೆತ್ಚಿ ಸಾಂದೆ ಸರ್ವಾನುಮತೆನ್ ನೇಮುಕ್ ಜಾಲೆ, ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಥೊಡಿಂ ಸುಚನಾಂ ಮುಕಾರ್ ಆಯ್ಲಿಂ. ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪರಿಷದೆಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ಅಧಿವೇಶನ್ ಬೆಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಥಂಯ್ಸರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚೊ ಏಕ್ ಶಾಖೊ ಪಯ್ಲೊಚ್ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಕರ್ಚೊ ಬರೊ ಮ್ಹಣ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾನ್ ಸೂಚನ್ ದಿಲೆಂ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ್ ಪ್ರಭುನ್ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿತಚ್ ಸಭಾ ಸೊಂಪ್ಲಿ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಚಿ ಜಮಾತ್ ಚಲೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚೆ ಹುದ್ದೆದಾರ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ದಾಮೋದರ ಪ್ರಭು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ್; ಮಾನಾದಿಕ್ ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡಾರ್, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ್; ಮಾನಾದಿಕ್ ವೈಟಿಸ್ ಪ್ರಭುದಾಸ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ; ಶ್ರೀ ಲೊರೆನ್ಸ್ ಲೋಬ್ (ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ); ಆನಿ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಪ್ರಭು, ಖಜಾನ್ದಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ವಿಂಚುನ್ ಆಯ್ಲೆ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ್:-ಹಿಚ್ಯಾ ಆಶ್ರಯಾಖಾಲ್ ೧೯೮೨ ಮೇ ೩೦ ತಾರಿಕೆರ್ ಆಯ್ತಾರಾ ಸಾಂಜೆರ್ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ೫–೦೦ ಘಂಟ್ಯಾರ್ ಶಿಶು ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕವಿ ಸಮ್ಮೆಳ್ ಚಲ್ಲೊ. ಕವಿ ಸಮ್ಮೆಳಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್‌ಕರ್ಮಲಿ ಆನಿ ಸಮ್ಮೆಳಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ್ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಸಿಕೇರ್—ಹಾಣೆಂ ಚಲವ್ನ್ ವೆಲೆಂ. ಕವಿ ಸಮ್ಮೆಳಾಂತ್ ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ನಾಯ್ಕ್, ಮಾ॥ ವೈಟಸ್ ಪ್ರಭುದಾಸ್, ಶ್ರೀ ಸಜ್ಜನ್ ಕಾರಿ. ಶ್ರೀ ಎಡ್ಡಿ ಸಿಕೇರ್, ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು, ಶ್ರೀ ಸಿಲ್ವೆಸ್ತರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಶ್ರೀ ಡೊಲ್ಫಿ ಲೋಬೊ, ಶ್ರೀ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾ, ಡಾ॥ ಎಸ್. ವಿ. ಶೆಣೈ, ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಸಿಕೇರಾ, ಆನಿ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕರ್ಮಲಿ ಹಾಂಣಿಂ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪರಿಷದೆಚ್ಯಾ ೧೪ವ್ಯಾ ಬಸ್ಕೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞಾಕ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ್ ಡಿ. ಕುಶೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚೊ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ್ ಅಧಿಕ್ ಮಾನಾಧಿಕ್ ಬಾಜಿಲ್ ಸಾಲ್ವದೊರ್ ಸೋಜ್ ಮುಖೇಲ್ ಸಯ್ರೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ಬಿ, ದಾಮೋದರ್ ಪ್ರಭುನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕರ್ತಾಚ್ ಮಾ॥ ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರಾನ್ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷಾಚಿ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಕುಶೆಚಿ ಒಳಖ್ ಕರುನ್ ದಿಲಿ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚಿ ವರ್ಸಾಚಿ ವರ್ದಿ, ಮಂಡಳಾಚೊ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ್ ಪ್ರಭುನ್ ವಾಚ್ಲಿ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ಕೇರಳ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಕಾದಮಿಚೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಪೈ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ಉದಯ್ ಬೇಂಬ್ರೊ—ಹಾಂಣಿಂ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಮಾಹೆತ್ ದೀವ್ನ್ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ವಾವ್ರ್ ವಾಖಣ್ಲೊ. ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷಾಂನಿ ಆಶೀರ್ವಚನ್ ಕರ್ತಾಚ್, ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಡಿ. ಕುಶೆನ್ ಫುಲ್ ಆನಿ ಫಳ್ ದೀವ್ನ್, ಜೆಲೊ ಘಾಲ್ನ್ ಆನಿ ಶೆಲೊ ಪಾಂಗ್ರುನ್ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞಾಕ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ. ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞಾನ್ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿಲೆ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾನ್ ವರ್ಸಾ ಮಧೆಂ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂನಿ (ಚಿತ್ರಕಲಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರಬಂಧ್, ಪ್ರಯಾಣ ಸಂಗೀತ್, ಶಿಶು ಪ್ರದರ್ಶನ್, ಮಟ್ವಿ ಕಾಣಿ; ರೆಡಿಯೋ ನಾಟಕ್ ಲಿಖ್ಚೊ) ಜಿಕ್ಲಲ್ಯಾಂಕ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಕುಶೆನ್ ಬಹುಮಾನಾಂ

ವಾಂಟ್ಲಿಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಡಿ. ಕುಶೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಉಲ್ಲಾಸುನ್ ಏಕ್ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ಪೂರ್ಣ್ ಸಹಕಾರ್ ಭಾಸಾಯ್ಲೊ. ಮಾ॥ ವೈಟಸ್ ಪ್ರಭುದಾಸ್—ಹಾಣೆಂ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿಲೆ.

ನಿಮಾಣೆಂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯೆಕ್ರಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಶ್ರೀ ವಿಕ್ಟರ್ ಕೊನ್ಸೆಸೊ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತ್ಯಾಂಚೆಂ ಸಂಗೀತ್ ಕಾರ್ಯೆಕ್ರಮ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಂಚೆಂ ಫೆಸ್ತ್:-'ರೂಪ್‌ರಾಗ್ 'ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ೩೦ ವರ್ಸಾಂ ಹೆಣ್ಯಿನ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಅತೀ ಉತ್ತಮ್ ನಾಟಕ್ ವಿಂಚುನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕಾಂಚೆಂ ಫೆಸ್ತ್ ಚಲಯ್ಲೆಂ. ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ೧೦ ನಾಟಕಾಂ ಖೆಳವ್ನ್ ದಾಕಂವ್ಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕೆಲ್ಲಿ ತರೀ, ಹಾಂತ್ಲೆ ೭ ನಾಟಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಪ್ರದರ್ಸುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ.

ನಾಟಕ್ ಫೆಸ್ತಾಚೆಂ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಜನೆರ್ ೧೦ ತಾರಿಕೆರ್ ವಿಧಾನ್ ಸಭೆಚೊ ಸಾಂದೊ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಫ್. ರೊಡ್ರಿಗಸಾನ್ ಕೆಲೆಂ. ಹಾಚೆ ಒಟ್ಟು "ಮಾಯ್ಗಾಂವ್" ಪತ್ರಾಚೆಂಯ್ ಉಗ್ತಾವಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಯ್ಲೊ ಅಂಕೊ ಲೊಕಾಚಾ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ.

ಫೆಸ್ತಾಚೊ ಪಯ್ಲೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊನ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೊ "ಅಂಕ್ವಾರ್ ಅವಯ್" ೧೯೮೨ ಜನೆರ್ ೧೦ ತಾರಿಕೆರ್ ಖೆಳೊನ್ ದಾಕಯ್ಲೊ. ನಾಟಕಾಚೆಂ ದಿಗ್ದರ್ಶನ್ ಶ್ರೀ ಸಿಪ್ರಿ, ದೆರೆಬಯ್ಲ್—ಹಾಣೆ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದುಸ್ರೊ ನಾಟಕ್ "ಜೊಡಿ ತೆಕಿತ್ ಮೋಡ್" ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಪ್ರಭುನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾನ್ ದಿಗ್ದರ್ಶಿಲ್ಲೊ ೧೯೮೨ ಜನೆರಾಚಾ ೧೭ ತಾರಿಕೆರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲೊ. ತಿಸ್ರೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣಿಥಾವ್ನ್ ಉದೆಲ್ಲೊ "ಎಸ್ತೆಲ್ ತೆಗಾಂಚಿ ವ್ಹೊಕಾಲ್" ಜನೆರಾಚಾ ೨೪ ತಾರಿಕೆರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ನಾಟಕಾಚೆಂ ದಿಗ್ದರ್ಶನ್ ಶ್ರೀ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಪೆರಿಸಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ.

೧೯೮೨ ಜನೆರ್ ೩೧ ತಾರಿಕೆರ್ ಫೆಸ್ತಾಚೊ ಚವ್ತೊ ನಾಟಕ್ "ಬಂದಿವಾನ್" ರಂಗಮಂಚಾರ್ ಸಾದರ್ ಕೆಲೊ. ಹೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ಗೊಡ್‌ಫ್ರಿ ಪಿಂಟೊನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಆನಿ ಶ್ರೀ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಪಿ. ಕಾಮತಾನ್ ದಿಗ್ದರ್ಶಿಲ್ಲೊ. ಪಾಂಚ್ವೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ಬೆನ್ನಾ ರುಜಾಯ್ ಹಾಣೆಂ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೊ "ಆಜ್ ನಾಕಾ ಫಾಲ್ಯಾಂ" ಫೆಬ್ರುವರಿಚಾ ಸಾತ್ ತಾರಿಕೆರ್ ಅಭಿನಯುನ್ ಕೆಲೊ. ಹಾಚೆಂ ದಿಗ್ದರ್ಶನ್ ಶ್ರೀ ಗಬ್ಬು, ಹಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲೆಂ.

ಫೆಸ್ತಾಚೊ ಸವೊ ನಾಟಕ್ "ಕೆಡಿ ಬೊನಾ, ಬಿ.ಎ." ೧೯೮೨ ಮಾರ್ಚ್ ೧೪ ತಾರಿಕೆರ್ ರಂಗಮಂಚಾರ್ ಸಾದರ್ ಕೆಲೊ. ಹೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಫಿ ರೆಬಿಂಬಸಾನ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಟೋನಿ ರುಜಾಯ್, ಹಾಣೆಂ ದಿಗ್ದರ್ಶಿಲ್ಲೊ. ಸಾತ್ವೊ ನಾಟಕ್ ಶ್ರೀ ಫ್ರೆಡ್ ಫೆರ್ನಾಂದ್, ಹಾಚ್ಯೆ ಲಿಖ್ಣೆ ಥಾವ್ನ್ ಉದೆಲ್ಲೊ "ವಿಚಿತ್ರ್ ಖುನಿ" ಮಾರ್ಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯಾ ೨೧ ತಾರಿಕೆರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲೊ. ಹೊ ನಾಟಕ್ ಬರಯ್ಣಾರಾನ್‌ಂಚ್ ದಿಗ್ದರ್ಶಿಲ್ಲೊ.

ಫೆಸ್ತಾಚೆಂ ಅಂತಿಮ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಪಾಸ್ಕಾಂಚಾ ಪರ್ಬೇ ದೀಸ್ ಸಾಂಜೆರ್ ಚಲಯ್ಲೆಂ. ದೋನ್ ವಿನೋಧಿ ನಾಟಕ್ ಟಿಕೆಟ್ ದವರಿನಾಸ್ತಾಂ ಉತ್ರಿಮ್ ಥರಾನ್ ಹೊಲ್ ಭರ್ ಲೊಕಾಕ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಕೆಲೆ. ಶ್ರೀ ಎಡಿ ಪಡ್ವಳಾನ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೊ "ಮಾಂಯ್, ಪುಣ್ ವ್ಹೊಜೊ ನೊವ್ರೊ ಕೊಣ್?" ಆನಿ ಶ್ರೀ ಟೋನಿ ರುಜಾಯ್, ಹಾಣೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲೊ "ಭಾರಿ ಬೊರಿ ಬಾಯ್ಲ್"—ಹೆ ನಾಟಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಲೋಕ್ ಧಾದೊಶಿ ಜಾಲೊ. ಸ ಪದಾಂ ಆನಿ ಮಿಮಿಕ್ರಿ, ಆಸೊನ್ ಶ್ರೀ ವಿಕ್ಟರ್ ಕೊನ್ಸೆಸೊ ಹಾಣೆಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲಿ "ಮಿನಿ ಸಂಗೀತ್ ನ್ಯಾಟ್" ಸಕ್ದಾಂಕ್ ರುಚ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ಸಂದಭಾರ್ರ್ ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ರುಪಿಯಾಂಚಿಂ ಬಹುಮಾನಾಂ ನಾಟಕಾಂಚ್ಯೊ ಟಿಕೆಟ್ಯೊ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪಾಂಚ್ ಜಣಾಂಕ್ ನಗ್ದೆನ್ ಫಾವೊ ಜಾಲಿಂ.

ಮೇ 30 ವೆರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ ತರ್ಫೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾಕ್, ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಡಿ. ಕುಶೆನ್ ಶೆಲೊ ಪಾಂಗ್ರುನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ. ←

‘ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ’ ಪತ್ರಿಕೆಕ್

ಸರ್ವ್ ಯಶಸ್ವಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತಾತ್

ಆನಿ

ಆಪ್ಲೆ ಹಾರ್ಧಿಕ್ ಶುಭಾಶಯ್

ಪಾಟಯ್ತಾತ್

ಪಿ. ಎಫ್. ಎಕ್ಸ್. ಸಲ್ಡಾನ
ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್

ಹಾಯ್‌ಲೇಂಡ್ ಕೊಫಿ ವರ್ಕ್ಸ್

ಮಂಗಳೂರು — 575 002